

หนังสือชุด พอเพียงอย่างเพียงพอ
หนังสืออ่านเสริมความรู้สาระเศรษฐศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔

แผ่นดินทองของไทย
เล่มที่ ๒ ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน

ความมั่งคั่ง ที่ยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการ

คปก. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม
การประกอบธุรกิจประกันภัย(คปก.)

สมาคมประกันชีวิตไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

หนังสือชุด **พอเพียงอย่างเพียงพอ**

หนังสืออ่านเสริมความรู้สาระเศรษฐศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ แผ่นดินทองของไทย เล่มที่ ๒

ผู้เขียน : รองศาสตราจารย์ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์ และคณะ

อำนวยการผลิต : สมาคมประกันชีวิตไทย

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : เดือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
รองศาสตราจารย์ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์ และคณะ
แผ่นดินทองของไทย เล่มที่ ๒ ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ กรุงเทพฯ : สมาคมประกันชีวิตไทย, ๒๕๕๑
หน้า.
.....
.....
ISBN :

ออกแบบปกและรูปเล่ม : สิริชัย ศรีกมล/ห้างหุ้นส่วนจำกัดกชกร พิมพ์ซิง

ภาพประกอบ : สิริตา ตั้งชवाल

พิมพ์ที่ :

ลิขสิทธิ์ของ สมาคมประกันชีวิตไทย

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามลอกเลียนแบบไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือ นอกจากจะได้รับอนุญาต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓
รองศาสตราจารย์ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์
รองศาสตราจารย์วรินทรา แพ่งสภา
รองศาสตราจารย์ดวงกมล ลินเพ็ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พาณี แสงวงกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริลักษณ์ ศรีกมล
นางยุพเนตร วัธนเวคิน

อ้อยแดง

นายกสมาคมประกันชีวิตไทย

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การกำหนดยุทธศาสตร์การประกันภัยแห่งชาติ” เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ได้มีมติมอบให้ กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการประกันชีวิต เบื้องต้นไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยประธานในรายละเอียดกับกรมการประกันภัย สมาคมประกันวินาศภัย และสมาคมประกันชีวิตไทย

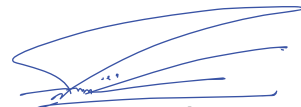
สมาคมประกันชีวิตไทย ได้ประสานและขอความร่วมมือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดหาคณะอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อจัดทำหนังสืออ่านเสริมความรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ ชุด “พอเพียงอย่างเพียงพอ” ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากคณะอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม และมัธยม พร้อมทั้งคณะทำงานด้านวิชาการจากบริษัทที่เป็นสมาชิกของสมาคมฯ ในการกำหนดสาระการเรียนรู้การประกันชีวิตเบื้องต้นให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละชั้น และสอดคล้องกับสาระเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปเป็นพื้นฐานศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งนำไปประกอบวิชาชีพต่อไปในอนาคตได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ความรู้และความเข้าใจถึงการประกันชีวิตมีความจำเป็นพื้นฐานที่จะต้องบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของเยาวชนไทย โดยการปลูกฝังความรู้เรื่องการประกันชีวิตในระยะต้นขึ้นไปถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นมาตรการที่สำคัญในการป้องกันการเข้าใจผิด เกิดข้อโต้แย้งกันเพราะความเข้าใจที่ไม่ครบถ้วนถูกต้อง นั่นเอง

ดังนั้น การศึกษาเรื่องการประกันชีวิต จึงมีความจำเป็นและสำคัญต่อการดำรงชีพของคนทุกสาขาอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย เพราะทุกชีวิตในสังคมต้องมีการเผชิญกับภัยต่างๆอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากครูนักเรียน ตลอดจนประชาชนทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำประกันชีวิตที่ถูกต้อง จะทำให้มีการวางแผนการออมเงิน การใช้จ่ายในแต่ละช่วงอายุของตนได้เป็นอย่างดี ไม่เป็นภาระของสมาชิกในครอบครัว หรือภาระสังคมที่รัฐบาลจะต้องจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งมาให้ความช่วยเหลือ

หนังสืออ่านเสริมความรู้สาระเศรษฐศาสตร์ ชุด “พอเพียงอย่างเพียงพอ” นี้ จะมอบให้แก่ห้องสมุดโรงเรียนนาร่องทุกภาคทั่วประเทศ เพื่อให้ครูอาจารย์และนักเรียน ใช้ประกอบการเรียนการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ ซึ่งสมาคมประกันชีวิตไทยและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะร่วมกันพิจารณารายชื่อโรงเรียนต่อไป

สมาคมประกันชีวิตไทย หวังว่าหนังสืออ่านเสริมชุดนี้ จะมีคุณประโยชน์ต่อครูอาจารย์และนักเรียนที่ได้นำมาศึกษา พร้อมกับบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ใน “แผนยุทธศาสตร์ประกันภัยแห่งชาติ” และบรรลุวัตถุประสงค์ของสาระเศรษฐศาสตร์ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

(นายสาระ ลำข้า)

นายกสมาคมประกันชีวิตไทย

กรกฎาคม ๒๕๕๑

คำนิยาม

เลขาธิการ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

การส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านการประกันชีวิต ถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งการวางแผนด้านการเงินส่วนบุคคลและครอบครัว อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบันที่สถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

สมาคมประกันชีวิตไทย เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบุคลากรของบริษัทที่เป็นสมาชิกของสมาคมฯ ที่มีความรู้ด้านการประกันชีวิต ได้ให้ความร่วมมือเข้ามาช่วยจัดทำหนังสืออ่านเสริมความรู้สาระเศรษฐศาสตร์ ชุด “พอเพียงอย่างเพียงพอ” ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ด้านการบริหารจัดการการเงิน เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนและนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจการประกันชีวิตมากขึ้น ซึ่งเป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับทุกคน ในการใช้ดุลยพินิจอย่างเหมาะสม เพื่อการตัดสินใจวางแผนการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

จึงนับเป็นเรื่องน่ายินดีที่สมาคมประกันชีวิตไทย ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐที่ประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ด้านการประกันชีวิต ได้ดำเนินการจัดทำหนังสืออ่านเสริมความรู้สาระเศรษฐศาสตร์ ชุด “พอเพียงอย่างเพียงพอ” ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ โดยได้ประมวลหลักการพื้นฐาน แนวคิด ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกันชีวิต อันประกอบด้วยองค์ความรู้ในด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน ธุรกิจและการลงทุน ที่มีรูปแบบสวยงาม น่าสนใจ ชวนให้น่าติดตามอ่าน และสะดวกต่อการเรียนการสอนของครู อาจารย์ และนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ขอชื่นชมในความเพียรพยายามของคณะผู้จัดทำที่ได้ทุ่มเทแรงกาย แรงใจ ในการผลิตหนังสือที่มีคุณประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุข และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือชุดนี้ จะช่วยเปิดโลกทัศน์ของเด็กๆ ให้กว้างขวางมากขึ้นในการหา-ใช้-และทำให้ทรัพย์สินที่มีอยู่ได้ใช้ประโยชน์แก่ตัวเองและสังคม รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้เยาวชนไทยเห็นความสำคัญของการประกันชีวิตและธุรกิจในการทำให้ชีวิตมั่นคงยิ่งขึ้น

(นางจันทร์ตา บุรณฤกษ์)

เลขาธิการ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
กรกฎาคม ๒๕๕๑

คำนำ

เศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการกำหนดสภาพการณ์ของสังคมและการดำรงชีวิตของ
ผู้คนในยุคนี้ เนื่องจากเป็นยุคเศรษฐกิจที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการอย่างกว้างขวาง
ซึ่งมีจุดเริ่มต้นมาจากความสามารถในการผลิต วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้และบริการที่แตกต่างกัน
แต่ละพื้นที่แต่ละสังคม อันนำมาสู่การเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน และเงินตรา ที่เป็นเครื่องมือกลาง
แสดงมูลค่าของสินค้าและบริการระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมทั้งเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่วุ่นวาย

หนังสืออ่านเสริมความรู้ “ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน” เล่มนี้ เป็นหนังสือที่ช่วยให้ผู้อ่าน
เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสินค้า บริการ ทรัพย์สินเงินตรา ธุรกิจ การค้า
การวางแผนทางการเงิน และการออมในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน
จนสามารถสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
และสังคมไทย

สพฐ. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้
ที่หลากหลาย เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้สาระเศรษฐศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวง
ศึกษาธิการ (ระดับมัธยมศึกษา) ได้เป็นอย่างดี จึงเห็นสมควรให้จัดพิมพ์ เป็นหนังสืออ่าน
เสริมความรู้ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ครู นักเรียนและผู้สนใจนำ
องค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง

ทางเศรษฐกิจได้อย่างมั่นคงยิ่งขึ้น และขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม
การประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) สมาคมประกันชีวิตไทย คณะผู้เขียน และผู้เกี่ยวข้อง
ทุกท่านที่เห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาไทยไว้ ณ โอกาสนี้

(คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“ฟังพาอาศัย”

ความหมายของสินค้าและบริการ
การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ
การค้าขายแบบหักบัญชี
การประกอบอาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงิน
การฟังพาสินค้าและบริการจากผู้อื่น

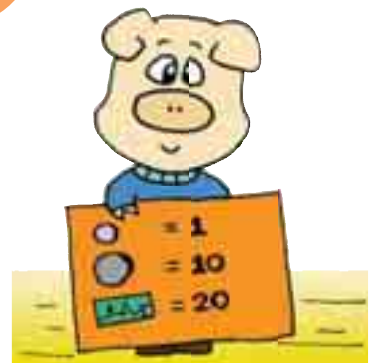
หน้า
๑ - ๔

“เงินตราเป็นสิ่งสมมุติ”

ความหมายของเงินและประวัติความเป็นมาของเงิน
สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนก่อนยุคประวัติศาสตร์

เงินตราโบราณ
เงินตราฟูนัน
เงินตราทวารวดี
เงินตราศรีวิชัย
เงินตราล้านนา
เงินตราล้านช้าง
เงินพดด้วง
เบี้ยและประทับ
เหรียญกษาปณ์ไทย
เหรียญกษาปณ์สมัยรัชกาลที่ ๔
เหรียญกษาปณ์สมัยรัชกาลที่ ๕
เหรียญบาทจุฬาลงกรณ์สยามินทร์ ร.ศ. ๑๒๗
ธนบัตรไทย

หน้า
๕ - ๑๔

“ถูกแพงอยู่ที่ใคร”

ความหมายของตลาด
 การกำหนดปริมาณการผลิตและราคา
 อุปสงค์ อุปทาน
 อุปสงค์และอุปทานส่วนบุคคลและของส่วนรวม
 ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์และอุปทาน
 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ อุปทานกับราคา
 ภาวะกลไกแห่งราคา
 ข้อสังเกตเกี่ยวกับภาวะกลไกแห่งราคา
 อุปสงค์ร่วม และอุปทานร่วม
 อุปสงค์ส่วนเกิน และอุปทานส่วนเกิน
 ความสัมพันธ์ระหว่างราคากับอุปสงค์และอุปทาน

“จูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย”

ผู้ซื้อและผู้ขายหรือกลไกตลาด
 คนกลาง
 การขายส่ง - ขายปลีก
 ประเภทของตลาด
 ตลาดแบ่งตามสถานที่
 ตลาดแบ่งตามลักษณะการแข่งขัน

“รัฐดูแลและห่วงใย”

การให้ข่าวสารทางเศรษฐกิจต่อประชาชน
การคุ้มครองผู้บริโภคโดยรัฐ

หน้า
๓๓ - ๓๘

“แบ่งกันกินแบ่งกันใช้”

รัฐดำเนินการเก็บภาษีต่างๆ จากประชาชนมาบำรุงประเทศ
การเก็บภาษีและการเสียภาษี
การเก็บภาษีเป็นหน้าที่ของรัฐส่วนการเสียภาษีเป็นหน้าที่ของประชาชน

หน้า
๓๕ - ๔๒

“ทรัพย์มีสี่ส่วนไซ้รู้ ปุณปั้น”

การวางแผนการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันอย่างมีระบบ
ทำอะไรจึงจะรวย บัญชีชาวบ้านช่วยได้

หน้า
๔๓ - ๕๓

“ความไม่แน่นอนคือความแน่นอน”

ความเสี่ยงภัยในการดูแลทรัพยากรที่อาจเกิดในชีวิตประจำวัน

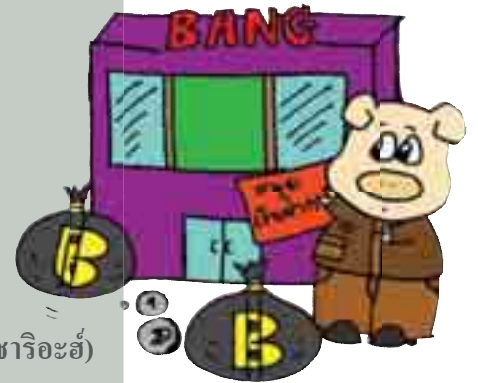
หน้า
๕๔ - ๕๘

“แหล่งเงินออมของประเทศ”

- ทำไมจึงต้องมีสถาบันการเงิน
 สถาบันการเงินประเภทธนาคาร
 ธนาคารพาณิชย์
 ธนาคารออมสิน
 ธนาคารอาคารสงเคราะห์
 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
 สถาบันการเงินประเภทอื่น
- บริษัทประกันภัย
 - การทำประกันชีวิต
 - การประกันชีวิตที่สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม (หลักชาริอะฮ์)
 - ตลาดหลักทรัพย์
 - บริษัทธุรกิจหลักทรัพย์
 - บริษัทจัดการกองทุนรวม
 - ประเภทของกองทุน
 - สหกรณ์
 - สหกรณ์ประเภทต่างๆ
 - สหกรณ์การเกษตร
 - สหกรณ์ออมทรัพย์

หน้า
๕๕ - ๘๔

ดัชนีคำนำรู้	๘๕-๘๗
บรรณานุกรม	๘๘
รายชื่อผู้จัดทำหนังสือ	๘๙-๙๐

หน้า

มนุษย์อยู่รวมกันในสังคมใดสังคมหนึ่ง ย่อมจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เช่น ถ้ามีความต้องการสินค้าประเภทอาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค ฯลฯ ก็จะต้องมีผู้ผลิตสินค้าประเภทนี้ขึ้นมา หรือถ้าต้องการกิจกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์ เช่น การสอนหนังสือ การแต่งงาน การขับรถ ฯลฯ เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์เช่นกัน เมื่อมีความต้องการสินค้าและบริการ ก็ต้องมีผู้ผลิต เมื่อมีผู้ผลิตก็ต้องมีผู้บริโภคสินค้าและบริการ เป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

ความต้องการก่อให้เกิดการผลิต การผลิตมีจุดมุ่งหมายที่จะสนองความต้องการ การผลิตจึงทำให้เกิดสินค้าและบริการ

ความหมายของสินค้าและบริการ

สินค้า หมายถึง สิ่งของต่างๆ ที่ผลิตขึ้นมาเพื่อขายหรือแลกเปลี่ยน เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค รถยนต์ บ้าน คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

ของบางอย่างเราผลิตขึ้นใช้เอง เช่น ปลูกพืชผักสวนครัวรับประทานเอง ทำตุ๋น ไต้ะ ไข่ไข่เอง ของประเภทนี้ไม่ถือเป็นสินค้าเพราะเป็นผลผลิตจากการทำงาน เพื่อประโยชน์ใช้สอยในครัวเรือน

บริการ หมายถึง กิจกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์ในด้านความสะดวกสบาย ความพอใจ เช่น การสอนหนังสือ การแก้ รอยนต์ การรักษาโรค การแต่งเพลง การจัด รายการวิทยุ โทรทัศน์ การนวดเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

ปัจจุบันเราใช้คำว่าสินค้าและบริการควบคู่กันไปเสมอ

การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ แบ่งเป็น ทางตรงและทางอ้อม

การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการทางตรง คือการนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนโดยตรง (Direct Exchange) หรือเรียกว่า ระบบแลกเปลี่ยนสินค้า (Barter System) เช่น เอาผลไม้มาแลกเปลี่ยนกับข้าวสาร เอาปลาแลกเปลี่ยนกับผัก เป็นต้น

ในสังคมโบราณ ทำให้หมู่บ้านนั้นมีความกินดีอยู่ดีมีความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการ เพราะเมื่อผลิตได้มากบริโภคแล้วยังมีเหลือ ก็สามารถนำไปแลกเปลี่ยนกับหมู่บ้านอื่นได้ แต่ถ้าผลิตได้น้อยพอเพียงก็ไม่มีโอกาสได้บริโภคสินค้าของหมู่บ้านอื่น การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการทางตรงแบบนี้ค่อนข้างหายากในปัจจุบัน แต่ยังมีในระดับประเทศ เช่น ประเทศไทยผลิตข้าวได้มาก ก็นำไปแลกเปลี่ยนกับไม้ของสหภาพพม่า เป็นต้น วิธีนี้ทำให้ประหยัดเงินตราในประเทศและยังได้ส่งออกด้วย

การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการทางอ้อม มี “เงิน” เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่ปรากฏชัดเจนเรียกว่าการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Money System) เป็นการค้าขายทั่วไปในปัจจุบัน และสินค้าในรูปแบบนามธรรม เช่น แรงงานรับจ้างเย็บผ้า ลูกจ้าง นายหน้าขายบ้าน เป็นต้น แรงงานจากสมองและความคิด เช่น บทประพันธ์ บทเพลง สามารถขายลิขสิทธิ์จากการออกแบบและคิดค้นได้

การค้าขายแบบหักบัญชี

การค้าขายแบบหักบัญชี (Account Trade) เป็นการซื้อการขายโดยใช้สินค้าแลกเปลี่ยน ถ้ามีส่วนต่างจึงจ่ายเป็นเงินสด เช่น ไทยซื้อเครื่องจักรจากจีนราคา ๒,๒๐๐ ล้านบาท จีนซื้อข้าวไทยราคา ๒,๐๐๐ ล้านบาท เมื่อหักลบบัญชีกันแล้ว ไทยจ่ายเงินให้จีนเพียง ๒๐๐ ล้านบาท

การประกอบอาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงิน

การประกอบอาชีพต่างๆ ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญต่างกัน ผู้ที่ประกอบอาชีพย่อมก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับสินค้าและบริการเพื่อการดำรงชีวิตของตน ทำให้เกิดการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร พ่อค้าแม่ค้า คนขับรถ พนักงานต้อนรับ นายธนาคาร นักบัญชี กรรมกร ทหาร ตำรวจ นักประพันธ์ นักแสดง ฯลฯ ล้วนมีส่วนช่วยให้สังคมดำรงอยู่ด้วยความสงบสุข อาชีพเป็นที่มาของรายได้ ผู้ประกอบอาชีพด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ ถือว่ามีส่วนสำคัญในสังคมทั้งสิ้น

การพึ่งพาสินค้าและบริการจากผู้อื่น

ผู้ผลิตไม่สามารถผลิตสินค้าและบริการทุกอย่างที่ต้องการได้เอง เพราะอาจจะสิ้นเปลือง เสียเวลาและขาดความชำนาญทำให้ต้นทุนสูง ดังนั้น จึงต้องพึ่งพาสินค้าและบริการจากผู้อื่น โดยการแลกเปลี่ยนซื้อขายกันอย่างมีประสิทธิภาพ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว และของผู้ผลิต

การซื้อสินค้าและบริการ จะต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับราคาสินค้าชนิดเดียวกันหรือใกล้เคียงกันหรือทดแทนกันได้ในร้านอื่น หรือตลาดอื่น ทำให้ซื้อสินค้าได้ในราคาต่ำกว่าที่จะซื้อแบบเดาสุ่ม นอกจากนี้การซื้อขายสินค้ายังต้องคำนึงถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้วย เพราะสามารถจะปรับปรุงคุณภาพของสินค้าให้ดีขึ้น อีกทั้งทำให้สวยงามและน่าซื้อด้วย

เงินตราเป็นสิ่งสมมุติ

ในสังคมใดสังคมหนึ่ง เมื่อผู้บริโภครต้องการสินค้าและบริการ ผู้ผลิตก็จะผลิตสินค้าและบริการมาสนองตอบ แต่การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการนั้น จะต้องมีสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน มนุษย์จึงคิด “เงินตรา” ขึ้นมาเป็นสิ่งสมมุติแทนมูลค่าของสินค้าและบริการเหล่านั้น

ความหมายของเงิน และประวัติความเป็นมาของเงิน

สมัยก่อน มนุษย์ได้นำสิ่งต่างๆ มากมายหลายชนิด มาใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน เช่น เปลือกหอย ลูกปัด เมล็ดพืช เครื่องมือ เกลือ เครื่องประดับ และปศุสัตว์ เป็นต้น

ประเทศไทยในปัจจุบัน เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ กลุ่มชนเหล่านี้ ได้ทิ้งสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนไว้หลายรูปแบบ เช่น การนำโลหะเงินมาใช้เป็นเงินตรามาก่อนการตั้งอาณาจักรสุโขทัย เรียกว่า เงินพดด้วง เป็นเงินที่มีลักษณะแปลกที่ไม่เหมือนประเทศอื่นใดในโลก

ปัจจุบันเงินมี ๓ ประเภท คือ เหรียญกษาปณ์ ธนบัตร และเงินฝากธนาคาร

สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนก่อนยุคประวัติศาสตร์
ก่อนพุทธศตวรรษที่ ๖ บนคาบสมุทรอินโดจีน มีการตั้งชุมชนเป็นหลักแหล่งโดยเปลี่ยนจากกลุ่มชนที่ดำรงชีพจากการล่าสัตว์ และหาของป่ามาเป็นสังคมการเกษตรในที่ลุ่ม มีการติดต่อกับชุมชนอื่นภายในภูมิภาค โดยการแลกเปลี่ยนสินค้าที่ต้องการ ต่อมาจึงใช้วัตถุบางอย่างมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า เช่น กำไลหิน ลูกปัด ซึ่งขุดพบที่ อุทอง (สุพรรณบุรี) นครปฐม กาญจนบุรี ปราจีนบุรี ลพบุรี นครราชสีมา เป็นต้น

ชุมชนเหล่านี้นอกจากจะติดต่อกันภายในภาคพื้นทวีปแล้ว ยังติดต่อกับพ่อค้าคนกลางจากดินแดนโพ้นทะเลเช่นกัน มีการใช้วัตถุสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เช่น หินหยก ลูกปัดที่มีลายอินเดีย ที่ห้อยคอทำด้วยหิน ฯลฯ

เงินตราโบราณ

บริเวณประเทศไทยในปัจจุบันนี้ มีคนค้นพบเงินตราโบราณในยุคเริ่มแรกที่มีการก่อตั้งอาณาจักรต่างๆ ขึ้น ได้แก่ อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรทวารวดี และอาณาจักรศรีวิชัย

เงินตราฟูนัน (พุทธศตวรรษที่ ๖-๑๒)

ลักษณะเป็นเงินเหรียญ มีสัญลักษณ์พระอาทิตย์ครึ่งดวงฉายแสงอยู่ด้านหนึ่ง ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นรูปศรีวิไลสะกอลงทมระ ๒ หน้า และสัตว์ลิกะ ขุดพบในจังหวัดปราจีนบุรี ชลบุรี นครปฐม และสุพรรณบุรี

เงินตราทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๖)

อาณาจักรทวารวดีเป็นอาณาจักรของมอญหรือชนชาติที่ใช้ภาษามอญ มีศูนย์กลางการปกครองบริเวณจังหวัดนครปฐม การปกครองใช้ระบบพระมหากษัตริย์ เงินเหรียญที่ใช้มีลักษณะเป็นเหรียญเงิน ใช้สัญลักษณ์เกี่ยวกับกษัตริย์ อำนาจการปกครองศาสนา

เงินตราศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๘)

เมืองไชยา และนครศรีธรรมราช เป็นตลาดกลางของสินค้าจากยุโรป ตะวันออกกลาง อินเดียทางตะวันตก จีนและขอม ทวารวดีทางฝั่งตะวันออก ได้ทวีความสำคัญขึ้นจนในที่สุดดินแดนแถบนี้เลยไปถึงเกาะสุมาตราได้รวมตัวกันขึ้นเป็นอาณาจักรศรีวิชัยมีการปกครองโดยกษัตริย์ นับถือพระพุทธศาสนาเถรวาท เงินตราที่ใช้เป็นเหรียญเงินประทับตราดอกจันด้านหน้า และด้านหลังมีอักษรสันสกฤตคำว่า วร เรียกกันในปัจจุบันว่า เงินดอกจัน

เงินตราล้านนา (พุทธศตวรรษที่ ๑๕-๒๔)

อาณาจักรล้านนา ตั้งอยู่ทางเหนือของประเทศไทยปัจจุบัน มีระบบเงินตราเป็นของตนเอง ประกอบด้วยเงินมูลค่าต่ำ เรียกว่า เงินทอก ได้แก่ เงินใบไม้ เงินวงตีนม้า เงินปากหมู ส่วนเงินที่มีมูลค่าสูงได้แก่ เงินฝักซี่ เงินเจียง นอกจากนี้ยังมีการใช้เงินไซซีของจีนในการค้าตามชายแดน

เงินตราล้านช้าง (พุทธศตวรรษที่ ๒๐-๒๔)

ดินแดนแถบฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงได้รวมตัวกันเป็นอาณาจักรล้านช้าง ใช้ระบบเงินตราเหมือนกันโดยใช้เงินฮ้อย เงินลาด เงินลาดฮ้อย และเงินเรือ เป็นเงินตราาร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีเงินฮาง เงินตู๋ จากอันนัม (เวียดนาม) เข้ามาใช้ตามชายแดนด้วย

เงินพดด้วง

ชาวไทยภาคกลางผลิตเงินของตนเองขึ้นใช้ก่อนสมัยสุโขทัยแล้วใช้เรื่อยมาจนถึงสมัยอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์ รวมเป็นเวลากว่า ๖๐๐ ปี ได้แก่ เงินพดด้วง ซึ่งทำขึ้นมาจากแท่งเงินทูปปลายงอเข้าหากันแล้วตอกประทับตราประจำแผ่นดินและตราประจำรัชกาลลงไป โดยที่ลักษณะกลมคล้ายตัวด้วงแต่ชาวต่างประเทศเรียกว่า เงินลูกปืน เงินพดด้วงมีลักษณะไม่เหมือนเงินตราสกุลอื่นใดในโลก

เงินพดด้วงที่ผลิตขึ้นใช้มีหลายขนาด ที่ผลิตมากและใช้เป็นมาตรฐาน คือ ขนาดราคาหนึ่งบาทสี่ถึง เฟื้อง และสองไพ ขนาดที่มีราคาสูงกว่าหนึ่งบาทมีผลิตขึ้นใช้บ้าง แต่มีไม่มาก

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลังจากที่เซอร์จอห์น บาวริง จากประเทศอังกฤษเข้ามาทำสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าแล้ว การค้ากับต่างประเทศได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว พ่อค้าชาวต่างประเทศจะต้องนำเงินเหรียญไปแลกเงินพดด้วงจากรัฐบาล และนำไปซื้อสินค้าจากราชฐาน แต่การผลิตเงินพดด้วงทำด้วยมือจึงทำได้ไม่มาก ไม่พอกับความต้องการของชาวต่างประเทศ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงมีพระราชดำริที่จะเปลี่ยนรูปเงินตราของไทยจากเงินพดด้วงเป็นเงินเหรียญและเมื่อประกาศใช้เงินตราแบบเงินเหรียญแล้ว ก็ยังโปรดเกล้าฯ ให้ใช้เงินพดด้วงอยู่ แต่ไม่ทำเพิ่ม จนสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลังจากที่มีการนำธนบัตรออกใช้แล้ว จึงทรงให้ออกประกาศยกเลิกการใช้เงินพดด้วงทุกชนิดตั้งแต่วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๔๔๗ เป็นต้นไป

เบี้ยและประกั๊บ

ก่อนสมัยสุโขทัยมีการใช้หอยเบี้ย เป็นเงินปลีก โดยชาวต่างประเทศนำเข้ามาขายและใช้ติดต่อกัน มาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผลิตเหรียญสำหรับประกั๊บ เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๒๘๗ พระเจ้าบรมโกศแห่งกรุงศรีอยุธยาโปรดเกล้าฯ ให้ทำดินเผาตีตราให้มีขนาดต่างๆ ขึ้นใช้แทนเบี้ย เรียกว่า ประกั๊บ เพราะเบี้ยนั้นเป็นหอยที่นำมาจากต่างประเทศบางครั้งก็เกิดการขาดแคลน

เหรียญกษาปณ์ไทย

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๐๐ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้คณะทูตเดินทางไปเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ พระองค์ได้ทรงขอให้คณะทูตอัญเชิญพระราชดำริที่จะจัดทำเงินตราไทยเป็นเงินเหรียญด้วยเครื่องจักรไปเจรจากับลอร์ดคลาเรนดอนเสนาบดีกระทรวงต่างประเทศของอังกฤษ เมื่อสมเด็จพระบรมราชินีนาถวิกตอเรีย ทรงทราบ จึงได้จัดส่งเครื่องทำเหรียญเงินขนาดเล็กมาถวายเป็นราชบรรณาการ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำเหรียญกษาปณ์จากเครื่องจักรเป็นครั้งแรก เรียกกันว่า เหรียญเงินบรรณาการในขณะเดียวกันคณะทูตานุทูต ได้สั่งซื้อเครื่องจักรทำเหรียญเงินจากบริษัทเทเลอร์เข้ามาในปลายปี พ.ศ. ๒๔๐๑ พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงงานขึ้นที่หน้าพระคลังมหาสมบัติในพระบรมมหาราชวัง และพระราชทานนามว่า **โรงกษาปณ์สิทธิการ**

เหรียญกษาปณ์สมัยรัชกาลที่ ๔

เหรียญอัฐโสฬส เป็นเหรียญดีบุกมี ๒ ขนาด ขนาดใหญ่ให้เรียกว่า อัฐ ราคา ๘ อันเฟื้อง เท่ากับ ๑๐๐ เบี้ย ขนาดเล็กให้เรียก โสฬส ราคา ๑๖ อันเฟื้อง เท่ากับ ๕๐ เบี้ย

เหรียญทอง ทศ พิศ พัดดิ่งสี่ เป็นเหรียญทองคำมีตรา เช่นเดียวกับเหรียญเงิน มี ๓ ขนาด ขนาดใหญ่ให้เรียกว่า ทศ ราคา ๑๐ อันต่อซั่ง (อันละ ๘ บาท เท่ากับ ๑ ปอนด์สเตอร์ลิง) ขนาดกลางเรียกว่า พิศ ราคาอันละ ๔ บาท และขนาดเล็กเรียกว่า พัดดิ่งสี่ ราคาอันละ ๑๐ สลึง (เท่ากับตำลึงจีน)

เหรียญแต่เม้ง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้นำเหรียญทองคำ และเหรียญเงินหนัก ๔ บาท เพื่อพระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ เนื่องในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ

เหรียญซีกเสี้ยว เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๐๘ พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้จัดทำเหรียญทองแดง ด้านหน้ามีตราพระมหามงกุฎกับฉัตรด้านหลังตราช้าง ในวงจักร มี ๒ ขนาด ขนาดใหญ่เรียกว่า ซีก ราคา ๒ อัน เฟื้องขนาดเล็กเรียกว่า เสี้ยว ราคา ๔ อันเฟื้อง

เหรียญเงินบรรณาการ มีชนิดราคาหนึ่งบาท สองสลึง หนึ่งสลึง และหนึ่งเฟื้อง ทำขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๐๑ โดยเครื่องจักรที่สมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียแห่งประเทศอังกฤษถวายเป็นราชบรรณาการ

เหรียญเงินตราพระแสงจักร - พระมหามงกุฎ ทำขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๐๓ มีชนิดราคาหนึ่งบาท สองสลึง หนึ่งสลึง และหนึ่งเฟื้อง และชนิดราคา ๒ บาท ทำขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๖ เหรียญนี้ผลิตออกใช้แทนเงินพดด้วงโดยผลิตจากเครื่องจักรที่สั่งซื้อจากประเทศอังกฤษ

เหรียญกษาปณ์สมัยรัชกาลที่ ๕

เหรียญนิกเกิล พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้แบ่งหน่วยใหญ่เป็นหน่วยย่อย แบ่งหน่วยบาทเป็นบาทและสตางค์ คือ ๑๐๐ สตางค์ เป็น ๑ บาท และสั่งทำเหรียญนิกเกิลตราข้างสามเศียร – ซ้อยพฤกษ์ เข้ามาใช้ใน พ.ศ. ๒๔๔๑

เหรียญบาทจุฬาลงกรณ์ สยามินทร์ ร.ศ. ๑๒๗ เป็นเหรียญบาทที่สั่งทำจากโรงงานปารีส ประเทศฝรั่งเศสทำขึ้นเพื่อเตรียมใช้ตามพระราชบัญญัติมาตราทองคำ ร.ศ.๑๒๗ แต่ยังไม่ทันออกประกาศใช้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็เสด็จสวรรคต พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ให้นำมาใช้พระราชทานในงานพระบรมศพ ลักษณะเหรียญด้านหน้าเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ และอักษรพระนามจุฬาลงกรณ์และสยามินทร์ ด้านหลังมีรูปข้างสามเศียร มีอักษรสยามรัฐ และ ร.ศ. ๑๒๗ ชนิดราคาหนึ่งบาท เลข ๔๑ บน ร.ศ. นั้นหมายความว่า ครองราชย์มา ๔๑ ปี แล้ว

ธนบัตรไทย

ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นครองราชย์ไม่นาน ปรากฏว่ามีผู้ทำเงินพดด้วงปลอม ทำให้ราษฎรเดือดร้อน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำ หมาย ขึ้นแทนเงินพดด้วง เมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๖ นับเป็นเงินกระดาษชนิดแรกที่มีการนำมาใช้ในระบบเงินตราไทย

หมาย มี ๓ ชนิดคือ หมายราคาต่ำ หมายราคาต่ำถึง และหมายราคาสูง

ใบพระราชทานเงินตรา ทำด้วยกระดาษปอนด์สีขาว พิมพ์หน้าเดียว มีราคาต่างๆกัน คือ ๓, ๔, ๕, ๗, ๑๐, ๑๒ และ ๑๕ ตำลึง หนึ่งซั่ง หนึ่งซั่งห้าตำลึง หนึ่งซั่งสิบตำลึง

อัฐกระดาษ จัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขภาวะการขาดแคลนเงินปลีก อันเป็นสาเหตุให้นายบ่อนการพนันเอาเปรียบประชาชนรวมทั้งการค้าขายรายย่อยต้องหยุดชะงัก

บัตรธนาคาร (Bank Note) มีลักษณะเป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน ชนิดหนึ่งที่ธนาคารพาณิชย์นำออกใช้หลังจากที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลแล้วเพื่ออำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ระหว่างธนาคารและลูกค้า

บัตรธนาคารออกใช้ครั้งแรกเมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๒ มี ๗ ชนิด ได้แก่ ราคา ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท ๔๐ บาท ๘๐ บาท ๑๐๐ บาท และ ๔๐๐ บาท ออกโดยธนาคารฮ่องกง และเซี่ยงไฮ้ หลังจากนั้นก็มีสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศอีก ๓ แห่ง คือ ธนาคารชาร์เตอร์ด แห่งอินเดีย ออสเตรเลียและจีน และธนาคารแห่งอินโดจีนที่ได้รับอนุญาตให้นำบัตรธนาคารของตนออกใช้เช่นเดียวกัน

ตั๋วเงินกระดาษ หรือ กระดาษหลวง

บริษัท วิเชกเก้ แอนด์ เดอร์รี่ จำกัด ประเทศเยอรมนี ได้จัดพิมพ์ตั๋วเงินกระดาษจำนวน ๓, ๕๕๑, ๕๐๐ บาท รวม ๘ ชนิดราคาด้วยกัน คือ ชนิดราคา ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท ๔๐ บาท ๘๐ บาท ๑๐๐ บาท ๔๐๐ บาท และ ๘๐๐ บาท มีขนาดต่างๆ ด้านหน้าและด้านหลังพิมพ์สอดสี ประกอบด้วยลายเฟื่อง มีข้อความบอกราคาเป็นราคาไทย จีน อังกฤษ มาลายู เขมร และลาว ไว้ทั้ง ๒ ด้าน ด้านหน้าเป็นรูปของอาร์มแผ่นดินลงพิมพ์ไว้

ธนบัตร

เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้มีพิธีเปิดกรมธนบัตรขึ้นในหอรัษฎากรพิพัฒน์ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเพื่อเป็นที่ทำการของพนักงานผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการออกธนบัตร ตลอดจนรับแลกเปลี่ยนจ่ายเงินให้แก่ผู้ที่ต้องการนำธนบัตรมาขึ้นเป็นเหรียญ หรือขอแลกเงินเหรียญเป็นธนบัตร

เงินเป็นสื่อกลาง ที่ทำให้การซื้อขายสะดวกสบายขึ้น
การใช้เงินอย่างมีเหตุผลที่ดีช่วยให้ดำรงชีวิตได้สะดวกสบายได้อย่างยั่งยืน

ถูกแพงอยู่ที่ใคร

ตลาด คือ สถาบัน หรือ กลไก ที่นำให้ผู้ซื้อ (buyer) และผู้ขาย (sellers) ได้พบกันและช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

เมื่อมีการผลิตสินค้าและบริการขึ้นมากก็ต้องคำนึงถึงปริมาณการผลิตและราคา ที่จะขายให้ได้กำไรและสามารถขายได้ ซึ่งตัวที่กำหนดปริมาณการผลิตและราคานั้นในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่าเป็นเรื่องของอุปสงค์ อุปทาน ราคาดุลยภาพ และปริมาณดุลยภาพ

การผลิต การแลกเปลี่ยน และการบริโภค จะต้องมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เหมาะสม โดยที่ “ราคา” จะเป็นตัวแปรสำคัญในการซื้อขายในตลาด ซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณความต้องการซื้อสินค้า และบริการ ซึ่งเรียกว่า อุปสงค์(Demand) กับปริมาณความต้องการขายสินค้า และบริการ ซึ่งเรียกว่า อุปทาน(Supply)

อุปสงค์

หมายถึง ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ระดับราคาหนึ่ง โดยมีเงินอยู่ในมือที่พร้อมจะซื้อได้ อุปสงค์จึงมีความหมายต่างจากความต้องการซื้อสินค้าและบริการโดยทั่วไป ตรงที่มีเงินอยู่ในมือที่พร้อมจะซื้อได้หรือไม่

อุปทาน

หมายถึงปริมาณสินค้าและบริการที่ผู้ผลิตหรือผู้ขายต้องการผลิตหรือขายสินค้าและบริการในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ระดับราคาหนึ่ง

อุปสงค์และอุปทานส่วนบุคคล เช่น ลูกต้องการโทรศัพท์มือถือเพื่อใช้นัดหมายเวลากลับบ้านกับแม่ แม่ก็ต้องหามาให้ เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

อุปสงค์และอุปทานของส่วนรวม เช่น ประชาชนต้องการให้รัฐบาลจัดการไฟฟ้าใต้ดิน เพื่อให้ประชาชนส่วนมากได้ใช้เดินทาง รัฐบาลเห็นความจำเป็นต้องจัดหาให้ เพื่อสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวม

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ และอุปทาน

อุปสงค์จะเปลี่ยนแปลงไปขึ้นอยู่กับสาเหตุต่างๆ เช่น ประชากรเพิ่มขึ้น ความนิยมของยุคสมัย อาชีพ ฐานะและการศึกษา ตลอดจนรายได้ที่เปลี่ยนไปเป็นต้น เช่น คนที่มีรายได้สูงก็มีโอกาสที่จะเลือกซื้อสินค้าที่จำเป็นหรือไม่จำเป็นในการดำรงชีพ หรือเป็นสิ่งฟุ่มเฟือยได้ ตัวอย่างเช่น

การซื้อ

นาฬิกา ถ้าซื้อนาฬิกาธรรมดาๆ ราคาไม่แพงก็ใช้ได้แล้ว แต่คนที่มียาขี้ได้สูงก็อาจจะซื้อนาฬิกาที่มีราคาแพงยี่ห้อดี ๆ

สาเหตุที่ทำให้อุปทานเปลี่ยนไปมีหลายอย่าง เช่น เทคโนโลยีสูงขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง ความต้องการเสนอขายสินค้าจะสูงขึ้น หรือการที่ราคาปัจจัยการผลิตเปลี่ยนแปลง จำนวนคู่แข่งในตลาดเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตลอดจนสภาพภูมิศาสตร์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น

ถ้ารัฐบาลประกาศว่า

ปีใหม่จะลดภาษีสินค้าไฟฟ้าทุกชนิด ทำให้ต้นทุนสินค้าราคาถูกลง ทำให้สินค้าราคาถูกลง ผู้ซื้อก็คาดคะเนที่จะซื้อสินค้าไฟฟ้าในช่วงปีใหม่ โดยการชะลอการซื้อไว้ก่อน ปริมาณสินค้าไฟฟ้าในตลาดช่วงก่อนปีใหม่ก็จะมีปริมาณมาก

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์

๑. ราคาของสินค้า หรือ บริการในขณะนั้น
๒. จำนวนผู้บริโภคในตลาด
๓. ระดับรายได้ของผู้บริโภค
๔. รสนิยมของผู้บริโภค
๕. กลยุทธ์การขาย การโฆษณา การลดราคา การแถม การชิงโชค ฯลฯ
๖. ราคาของสินค้า หรือบริการอื่น ที่ต้องใช้เกี่ยวข้องกัน
๗. การคาดคะเนของผู้บริโภคเกี่ยวกับราคาของสินค้า หรือบริการที่จะเพิ่มขึ้นหรือลดลง
๘. สมัยนิยม

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปทาน

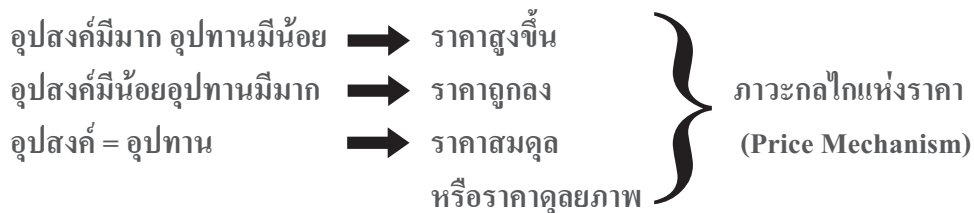
๑. ราคาของสินค้า หรือ บริการในขณะนั้น
๒. ต้นทุนการผลิตที่เปลี่ยนแปลง
๓. เทคนิคการผลิตที่นำมาใช้
๔. ราคาของสินค้าหรือบริการที่มีการแข่งขันกัน
๕. ภาษีและเงินอุดหนุน
๖. จำนวนผู้ขายในตลาด
๗. การคาดคะเนของผู้ผลิตเกี่ยวกับราคาของสินค้าชนิดนั้นๆ ที่จะเพิ่มขึ้นหรือลดลง

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ อุปทาน กับราคา

อุปสงค์กับอุปทานจะมีความสัมพันธ์กับราคา จึงเป็นที่มาของทฤษฎีราคา ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานกับราคาสินค้า หรือที่เรียกกันว่าเป็น “ภาวะกลไกแห่งราคา”

ภาวะกลไกแห่งราคา (Price Mechanism)

ภาวะกลไกแห่งราคา หมายถึง ภาวะที่ราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของอุปสงค์และอุปทานพิจารณาตามแผนผังได้ดังนี้

ข้อสังเกตเกี่ยวกับภาวะกลไกแห่งราคา

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับภาวะกลไกแห่งราคา ดังนี้

๑. กลไกแห่งราคาจะมีโอกาสทำหน้าที่ได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจ เช่น ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม (Capitalism) เป็นระบบเศรษฐกิจที่เปิดโอกาสให้แก่บุคคลในการเลือกตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจว่า จะผลิตอะไร ทำไร อย่างไร เพื่อใคร ตามความสามารถและโอกาสของแต่ละคน ทั้งนี้โดยอาศัยตลาด และราคาเป็นปัจจัยในการเลือกระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรี หรือแบบไม่มีการวางแผนจากรัฐ อุปสงค์และอุปทานจะมีโอกาสทำหน้าที่ได้มากกว่าระบบเศรษฐกิจแบบอื่น

๒. การจะทราบราคาสินค้าและบริการได้ก็ต่อเมื่อมีการเปรียบเทียบระหว่างปริมาณของอุปสงค์ และอุปทานในขณะนั้น เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงมีปริมาณความต้องการมาก หรือมีอุปสงค์มาก ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่เสนอขายมีน้อย หรือมีอุปทานน้อยราคาน้ำมันก็จะสูง

๓. จุดดุลยภาพ หมายถึง จุดที่อุปสงค์และอุปทานมาพบกันพอดี หมายถึง ราคาหรือปริมาณที่ผู้บริโภคพอใจจะซื้อหรือใช้ และผู้ผลิตหรือผู้ขายพอใจที่จะขายหรือผลิต

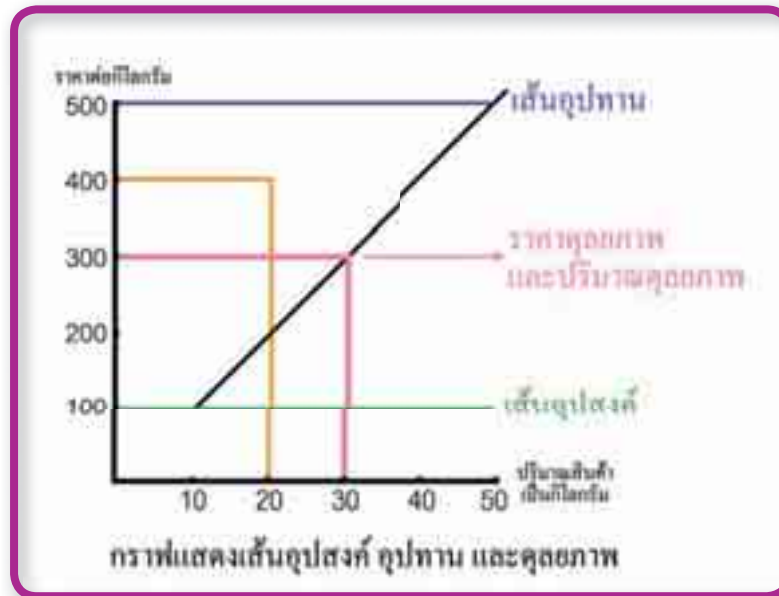
ในตลาดที่มีการซื้อขายสินค้ากันอย่างเสรี ผู้ผลิตและผู้บริโภคย่อมจะพยายามแสวงหาประโยชน์ให้ตนเองมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นั่นคือผู้บริโภคต้องการสินค้าราคาต่ำ ส่วนผู้ขายต้องการขายในราคาสูง ซึ่งจะทำให้ความต้องการสูงขึ้น สินค้าที่คงเหลือจึงสามารถขายให้หมดไปได้ เช่นเดียวกันถ้าในขณะใดขณะหนึ่งราคาสินค้าต่ำเกินไป เมื่อเทียบกับปริมาณความต้องการ สินค้าก็จะขาดแคลน ผู้ซื้อสินค้าในตลาดย่อมจะแย่งกันซื้อ ซึ่งจะส่งผลให้ราคาสินค้ามีราคาสูงขึ้นเมื่อสินค้าราคาสูงขึ้นความต้องการก็จะลดลง ซึ่งจะทำให้ส่วนที่ขาดแคลนหายไปด้วยในที่สุดก็จะถึงจุดดุลยภาพ ดังตารางและกราฟที่แสดงดังต่อไปนี้

ราคาต่อ กิโลกรัม(บาท)	ปริมาณการซื้อ กิโลกรัม(บาท)	ปริมาณการขาย เป็นกิโลกรัม
500	10	50
400	20	40
300	30	30
200	40	21
100	50	10

■ ราคาดุลยภาพในตลาด

เมื่อราคาสินค้ากิโลกรัมละ ๓๐๐ บาท ปริมาณการซื้อและขายสินค้าจะเป็น ๓๐ กิโลกรัมเหมือนกัน ดังนั้นราคา ๓๐๐ บาทต่อกิโลกรัมเป็นราคาดุลยภาพ และปริมาณสินค้า ๓๐ กิโลกรัม เป็นปริมาณดุลยภาพโดยเขียนเป็นเส้นอุปสงค์ อุปทานและดุลยภาพได้ดังกราฟ

อุปสงค์ร่วม และอุปทานร่วม

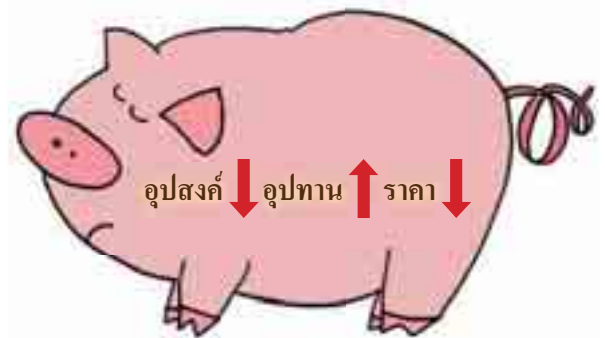
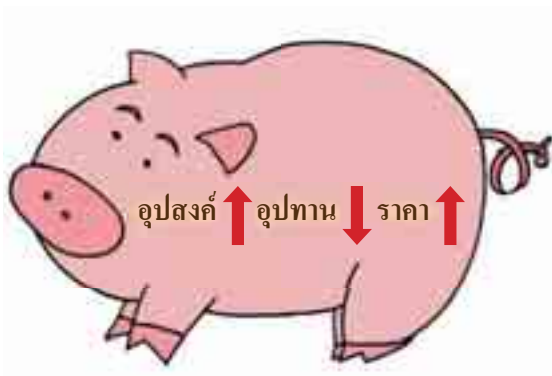
อุปสงค์ร่วม หมายถึง ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าที่ต้องใช้ประกอบกัน อาจจะมีมากกว่า ๒ สิ่งก็ได้หากปราศจากสิ่งหนึ่งสิ่งใด ประโยชน์ในการใช้จะไม่เกิดขึ้น เช่น รถยนต์ต้องใช้ น้ำมันหรือก๊าซ ขนมหักจะต้องใช้กับวัตถุดิบหลายอย่าง เช่น น้ำตาล เนย นมสด แป้งสาลี ฯลฯ

อุปทานร่วม หมายถึง ปริมาณความต้องการขายสินค้าที่ต้องใช้ประกอบกัน เช่น ร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ร้านจำหน่ายอุปกรณ์ทำขนม เช่น น้ำตาล เกลือ แป้งสาลี ฯลฯ

อุปสงค์ส่วนเกิน และอุปทานส่วนเกิน

อุปสงค์ส่วนเกิน หรืออุปสงค์อยู่เหนือจุดดุลยภาพ หมายถึง ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการมีมากกว่าปริมาณสินค้าหรือบริการที่ผู้ขายต้องการเสนอขาย ดังนั้นเมื่ออุปสงค์มีมาก อุปทานมีน้อย ราคาสินค้าก็จะสูงขึ้น

อุปทานส่วนเกิน หรืออุปทานอยู่เหนือจุดดุลยภาพ หมายถึง ปริมาณสินค้าหรือบริการที่ผู้ขายต้องการขายมีมากกว่าปริมาณความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการ ดังนั้นเมื่ออุปทานมีมากอุปสงค์มีน้อยราคาสินค้าก็จะถูกลง

ความสัมพันธ์ระหว่างราคากับอุปสงค์และอุปทาน

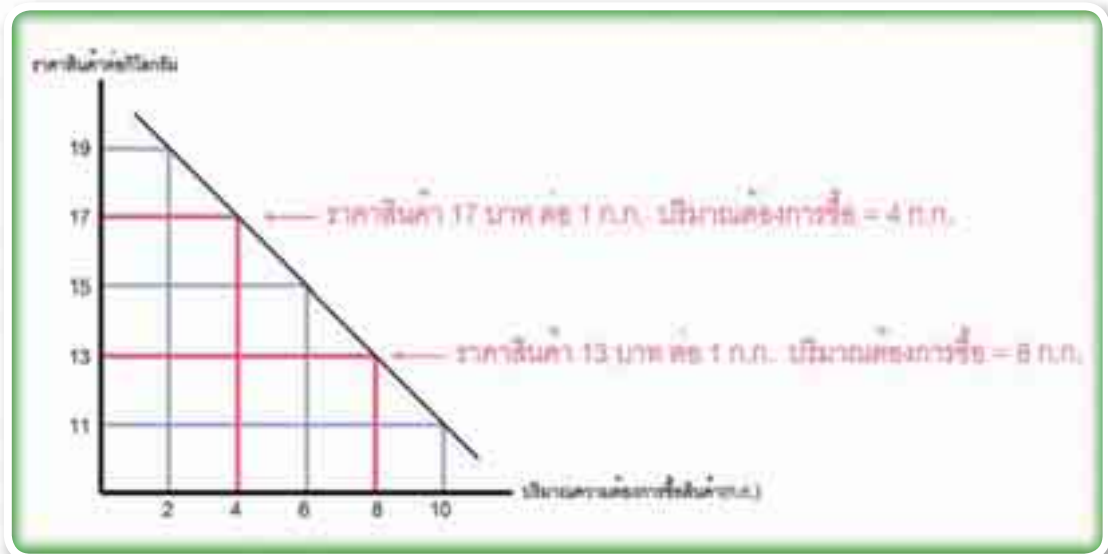
กฎของอุปสงค์ (Law of Demand) กล่าวว่า เมื่อราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นปริมาณความต้องการสินค้าและบริการจะมากขึ้น หรือกล่าวได้อีกอย่างว่าสินค้าและบริการใดที่มีปริมาณความต้องการมาก ราคาสินค้าและบริการจะสูง ส่วนสินค้าและบริการใดมีปริมาณความต้องการน้อย ราคาสินค้าและบริการนั้นจะต่ำลง

กฎของอุปทาน (Law of Supply) กล่าวว่า เมื่อสินค้าและบริการ ขายได้ราคาต่ำผู้ผลิตหรือผู้ขายจะผลิตหรือนำสินค้าและบริการออกขายจำนวนน้อยและเมื่อสินค้าและบริการขายได้ราคาสูง ผู้ผลิตหรือผู้ขายจะผลิตหรือนำสินค้าและบริการออกขายมากขึ้นหรือกล่าวได้อีกอย่างว่าสินค้าและบริการใดมีปริมาณมาก ราคาสินค้าและบริการนั้นจะต่ำ

เราสามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างราคากับอุปสงค์ และอุปทานได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างราคากับปริมาณความต้องการซื้อสินค้าและบริการ(อุปสงค์) แสดงเป็นกราฟได้ดังนี้

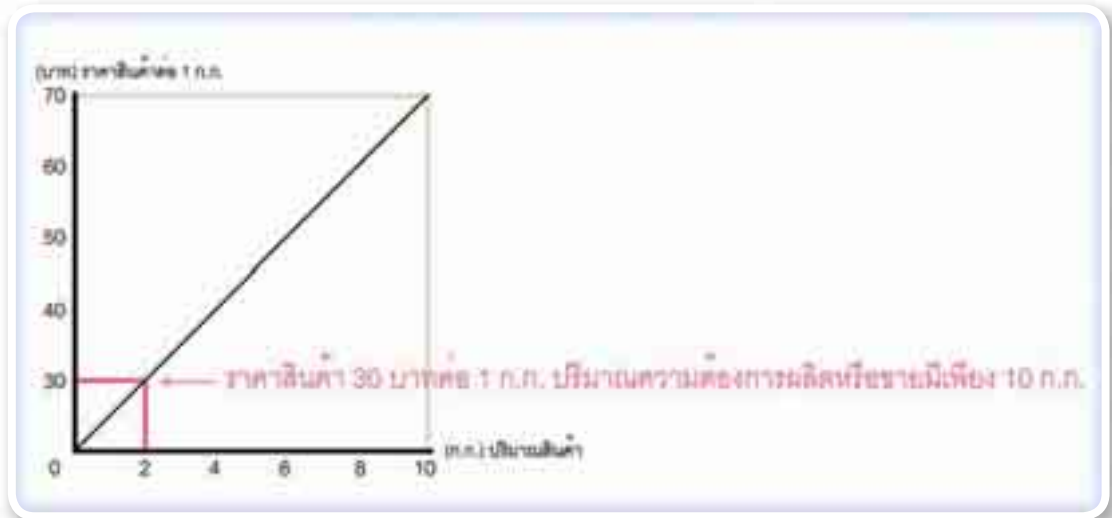

กราฟแสดงอุปสงค์ของความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการสินค้าและบริการกับราคา

เมื่อราคาถูกลง ปริมาณ
ความต้องการซื้อสินค้าและบริการ
จะมีมากขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างราคากับปริมาณความต้องการการเสนอขายสินค้าและบริการ (อุปทาน) แสดงเป็นกราฟได้ดังนี้

กราฟแสดงเส้นอุปทานของความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการสินค้าและบริการกับราคา

เมื่อราคาสินค้าเพิ่มขึ้น
ความต้องการผลิตและขายสินค้า
ก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย

ทั้งอุปสงค์และอุปทาน มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ เพราะอุปสงค์ซึ่งเป็นปริมาณความต้องการซื้อ และอุปทานเป็นปริมาณสินค้าและบริการที่ผู้ขายต้องการขายนี้เอง เป็นตัวกำหนดราคาสินค้าและบริการในตลาด หากมีความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอุปสงค์กับอุปทานราคาสินค้าและบริการก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยราคาสินค้าและบริการอาจแพงขึ้นหรือถูกลงก็ได้เช่นกัน

จูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย

ความหมายของตลาด

ตลาด (Market) คือ สถาบันหรือกลไกที่นำให้ผู้ซื้อ (buyers) และผู้ขาย (Sellers) ได้พบกัน และช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

แต่เดิม ตลาดหมายถึงสถานที่ที่ผู้ซื้อและผู้ขายมาพบกันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ แต่ปัจจุบันคำนี้

หมายถึง การซื้อขายสินค้าและบริการทุกอย่าง โดยผู้ซื้อหรือผู้ขายอาจไม่จำเป็นต้องมาพบกันเลยก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีสถานที่ เพราะการสื่อสารมีพัฒนาการไปมาก สามารถตกลงซื้อขายกันทางโทรศัพท์ โทรสารหรือทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นความต้องการสินค้าหรือบริการโดยมีการจัดทำหรือหามาให้

กล่าวโดยสรุป ตลาดอาจมีสถานที่ตั้งหรือไม่ต้องมีสถานที่ตั้งก็ได้เนื่องจาก ความจำเป็นของตลาดอยู่ที่ความสามารถในการทำให้ผู้ซื้อ และผู้ขายติดต่อซื้อขายกันได้

ผู้ซื้อและผู้ขาย หรือ กลไกตลาด

ตลาดจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีผู้ซื้อ และผู้ขาย

ระบบตลาดเป็นระบบที่ให้การแลกเปลี่ยนสินค้าทำได้อย่างสะดวก และมีประสิทธิภาพมากที่สุด กลไกของตลาดจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ๒ อย่างคือ มีการแข่งขันของผู้ขายจำนวนมากและมีผู้ซื้อจำนวนมากเช่นกัน ทั้งผู้ขายและผู้ซื้อต่างรู้ข้อมูลข่าวสารพอๆ กัน ถ้าหากผู้ขายรายใดเรียกราคาสูงเกินไป ผู้ซื้อจะหันไปซื้อจากผู้ขายคนอื่นได้ หรือหากผู้ซื้อคนใดกำหนดราคาซื้อสินค้าจากผู้ผลิตต่ำ ผู้ผลิตก็สามารถไปขายให้คนอื่นได้

กล่าวโดยสรุปคือ ไม่ควรมีการผูกขาดการกำหนดราคาได้แต่เพียงผู้เดียวหรือ ๒-๓ รายรวมกัน แต่ในตลาดที่เป็นจริงบางครั้งจะมีลักษณะผูกขาดโดยผู้ขาย เช่น มีพ่อค้าเพียง ๒-๓ ราย หรือ ตลาดอื่นอยู่ไกล พ่อค้าก็อาจรวมหัวกันตั้งราคาสูงกว่าราคาที่ควรจะเป็น ในตลาดที่มีการแข่งขันกันอย่างสมบูรณ์หรือพ่อค้าอาจจะใช้การโฆษณาดึงดูดใจให้คนนิยมซื้อสินค้าบางชนิด เช่น เครื่องสำอาง เสื้อผ้า น้ำหอม แม้จะมีราคาสูงเพราะต้องบวกค่าโฆษณา และพ่อค้าต้องพยายามทำให้ผู้ซื้อรู้สึกว่าเป็นสินค้าคุณภาพสูงกว่ายี่ห้ออื่น แต่คนก็ยังนิยมซื้ออยู่เพราะเชื่อว่าสินค้านั้นดีกว่า สินค้าชนิดเดียวกัน แต่คนละยี่ห้อที่ราคาต่ำกว่า ดังนั้น ผู้ซื้อจึงควรศึกษาและเปรียบเทียบราคาคุณภาพ ปริมาณสินค้าและบริการชนิดเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันให้ดีก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ

คนกลาง

คนกลางมีหน้าที่เป็นผู้ทำให้สินค้าและบริการกระจายไปสู่ผู้ซื้อตามแหล่งต่างๆ คนกลางจะเป็นผู้นำสิ่งของหรือบริการที่ผู้ผลิตแต่ละคนทำการผลิต มาแลกเปลี่ยนซื้อขายกัน เป็นวิธีที่ทำให้มนุษย์สามารถผลิตและบริโภคสินค้าและบริการได้หลากหลายและตรงต่อความต้องการมากขึ้น

การขายส่ง-การขายปลีก

การขายส่ง เป็นการขายสินค้าเป็นจำนวนมากๆแก่ร้านค้าย่อยหรือร้านค้าที่เป็นลูกค้าประจำ เช่น การขายเสื้อผ้าในตลาดโบ๊เบ๊ จะขายครั้งละหลายๆ โหล หรือขายเป็นก๊อซ (๑๒ โหล) จะขายในราคาถูกลงกว่าการขายจำนวนน้อย ซึ่งเป็นการขายปลีก ผู้ขายส่งจะได้กำไรน้อยหน่อย แต่ขายได้จำนวนมาก ส่วนการขายปลีกเป็นการขายรายย่อยๆ หรือขายตรงแก่ผู้บริโภคเพื่อใช้สอย

ประเภทของตลาด

ตลาดแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ตลาดแบ่งตามสถานที่
๒. ตลาดแบ่งตามลักษณะการแข่งขัน

ตลาดแบ่งตามสถานที่

ตลาดแบ่งตามสถานที่ คือ ตลาดภายในประเทศและตลาดในต่างประเทศ
ตลาดภายในประเทศ คือ ตลาดที่มีการซื้อขาย แลกเปลี่ยนกันระหว่างบุคคลกับบุคคล หรือธุรกิจกับธุรกิจภายในประเทศ

ตลาดในต่างประเทศ คือ ตลาดที่มีการซื้อขาย แลกเปลี่ยนกันระหว่างประเทศหนึ่งกับประเทศหนึ่ง เช่น ประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น หรือ ประเทศหนึ่งกับกลุ่มประเทศ เช่น ประเทศไทยกับสหภาพยุโรป

ตลาดแบ่งตามลักษณะการแข่งขัน

ตลาดแบ่งตามลักษณะการแข่งขัน คือ ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ (กึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด)

ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ เป็นตลาดในอุดมคติ ไม่มีในชีวิตจริง แต่อาจจะมีคุณสมบัติใกล้เคียง เพราะมีลักษณะสำคัญอยู่ ๕ ประการคือ

๑. ผู้ซื้อและผู้ขายมีจำนวนมาก ผู้ซื้อและผู้ขายแต่ละรายมีการซื้อเป็นส่วนน้อยจนไม่มีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาสินค้าในตลาด ฉะนั้นถึงแม้ผู้ซื้อหรือผู้ขายรายใดจะหยุดซื้อหรือขายสินค้าของตนก็ไม่กระทบกระเทือนต่อสินค้าทั้งหมดในตลาด เช่น ในตลาดมีแม่ค้าขายหมูจำนวนมากคนซื้อก็มีจำนวนมาก แต่ละคนซื้อหมูเพียงครั้งละ ๑-๒ กิโลกรัม ดังนั้นจึงไม่เกิดผลกระทบบกกับผู้ซื้อและผู้ขาย

๒. สินค้ามีลักษณะอย่างเดียวกัน สินค้าประเภทเดียวกันที่วางขายในตลาดจะมีลักษณะอย่างเดียวกันและสามารถใช้แทนกันได้อย่างสมบูรณ์ เช่น มีรูปร่าง สี สัน และคุณสมบัติเหมือนกัน ฉะนั้นไม่ว่าผู้ซื้อจะซื้อสินค้าประเภทเดียวกันนี้จากผู้ขายคนใดก็ตามผู้ซื้อจะได้รับความพอใจเหมือนกัน

๓. ผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้ในภาวะของตลาด ผู้ซื้อและผู้ขายทราบความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์(Demand) และอุปทาน(Supply) ในตลาดเป็นอย่างดี

๔. การติดต่อซื้อขายกระทำโดยสะดวก ผู้ซื้อและผู้ขายติดต่อค้าขายกันได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

๕. การเข้าและออกจากธุรกิจการค้าเป็นไปได้โดยเสรี ตลาดประเภทนี้ไม่มีข้อจำกัดกีดกันการเข้ามาประกอบธุรกิจใหม่ หรือการเลิกกิจการของนักธุรกิจที่มีอยู่แต่เดิมแต่อย่างใด

ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ เป็นตลาดที่มีลักษณะของตลาดที่มีอยู่โดยทั่วไป ในประเทศต่างๆ เป็นส่วนมาก ซึ่งมักจะมีข้อจำกัดอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้การซื้อขายไม่เป็นไปได้โดยเสรีอย่างแท้จริง ลักษณะของตลาดที่มีการแข่งขันไม่สมบูรณ์ มีลักษณะสำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด ตลาดประเภทนี้มีผู้ซื้อและผู้ขายเป็นจำนวนมากและมีการแข่งขันกันมากพอสมควร แต่สินค้าที่ผลิตมีลักษณะหรือมีมาตรฐานแตกต่างกัน เช่น มีหลายยี่ห้อ มีการบรรจุหีบห่อต่างกัน มีการโฆษณาต่างกัน เป็นเหตุให้ผู้ซื้อชอบหรือพึงพอใจในสินค้านั้นๆ หนึ่งยี่ห้อใดเป็นพิเศษ ผู้ขายจึงสามารถกำหนดราคาสินค้าของตนได้ ถึงแม้จะต้องแข่งขันกับผู้ขายรายอื่นๆ ก็ตาม เช่น มีราคาสูงกว่า คุณภาพดีกว่า ความสามารถด้านการขายดีกว่า เป็นต้น

๒. ตลาดที่มีผู้ซื้อและผู้ขายน้อยราย ตลาดประเภทนี้มีผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนน้อยราย การซื้อหรือการขายของแต่ละรายจึงมีผลกระทบต่อปริมาณการค้าทั้งหมดในตลาด เช่น บริษัทค่าน้ำมันในประเทศไทยมีเพียงไม่กี่บริษัท ผู้ขายจึงต้องวางนโยบายของตนให้สอดคล้องกับนโยบายของบริษัทอื่นๆ เพื่อที่จะได้ทำการค้าร่วมกันได้อย่างราบรื่น หากบริษัทใดเปลี่ยนแปลงนโยบายการขาย เช่น ลดราคาน้ำมันลง คู่แข่งรายอื่นๆ ก็จะลดราคาตามลงมาด้วยเพื่อรักษาระดับการขายไว้

๓. ตลาดผูกขาด ตลาดประเภทนี้มีผู้ซื้อหรือผู้ขายเพียงรายเดียวทำให้สามารถควบคุมราคา ปริมาณและคุณภาพของสินค้าตามที่ต้องการได้ ในกรณีที่มีผู้ขายรายเดียว ผู้ซื้อก็ไม่มีทางเลือกซื้อสินค้าจากผู้อื่น ส่วนในกรณีที่มีผู้ซื้อรายเดียว ผู้ขายก็ไม่มีทางขายสินค้าให้แก่ผู้อื่นเช่นกัน เช่น การผลิตบุหรี่ของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลังของประเทศไทย

รัฐมีหน้าที่ให้ข่าวสาร และให้ความคุ้มครองประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีมีความสุขในการดำรงชีวิต ดังนั้นสิ่งที่รัฐจะต้องดูแลและหวังใย ก็คือ การให้ข่าวสารทางเศรษฐกิจต่อประชาชน และการคุ้มครองผู้บริโภค

การให้ข่าวสารทางเศรษฐกิจต่อประชาชน

รัฐบาลควรต้องแจ้งข่าวสารทางเศรษฐกิจของประเทศให้ประชาชนทราบความจริงตลอดเวลา เพื่อประชาชนจะได้รับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องไม่แตกตื่น เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๘ จนถึงกลางปี พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นช่วงเวลาที่ประเทศประสบปัญหา คือ ธนาคารและสถาบันการเงินอื่นหลายแห่งมีฐานะทางการเงินไม่มั่นคง ขาดสภาพคล่องในการหมุนเวียนเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีประกาศในเดือน มีนาคม ๒๕๔๐ ว่า สถาบันการเงิน ๑๐ แห่งมีฐานะไม่มั่นคง เป็นการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบความจริง ถึงแม้ว่าข่าวสารนั้นจะกระทบกระเทือนต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศคือ ประชาชนแห่กันไปถอนเงินเป็นจำนวนมาก ทำให้ขาดสภาพคล่องจนรัฐบาลต้องตั้งกองทุนฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น

การคุ้มครองผู้บริโภคโดยรัฐ

ผู้บริโภค คือ ประชาชนทุกคนที่เป็นผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการ หรือผู้ที่ได้รับการเสนอหรือชักชวนจากผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงผู้ที่ใช้สินค้าหรือบริการที่มีได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนด้วย

เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยและเป็นธรรมไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการธุรกิจ รัฐจึงได้ออกกฎหมายขึ้นมาเพื่อให้ความคุ้มครองผู้บริโภคโดยเฉพาะ ซึ่งมี ๕ ประการ ได้แก่

๑. ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับ ข่าวสาร และคำโฆษณาคุณภาพที่ถูกต้อง และเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าและบริการ
๒. ผู้บริโภคมีสิทธิเลือกซื้อหรือไม่ซื้อสินค้าหรือบริการใดๆ ได้อย่างอิสระ
๓. ผู้บริโภคมีสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้า หรือบริการ
๔. ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญาใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการ
๕. ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับการพัฒนา และชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าหรือบริการ

ผู้บริโภคจะต้องรู้จักหน้าที่ของผู้บริโภคในเบื้องต้นก่อนที่จะตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการใดๆ และหากประสบปัญหาถูกเอารัดเอาเปรียบเกิดขึ้นมาโดยสุจริตวิสัยของตัวเอง ให้รู้จักใช้สิทธิของตนเรียกร้องความเป็นธรรมเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของตนเอง

ความต้องการของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าหรือบริการแต่ละชนิดไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ประโยชน์หรือขึ้นอยู่กับผู้ซื้อว่าอยากจะใช้เงินของตนที่มีอยู่จำกัดจำนวนหนึ่งไปซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับปริมาณเงิน และประโยชน์ใช้สอยของสินค้าหรือบริการนั้น ผู้ผลิตจะผลิตสินค้าหรือบริการออกมาให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าหรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงขึ้นอยู่กับปริมาณเงิน และประโยชน์ใช้สอยของสินค้าหรือบริการนั้น ผู้ผลิตจะผลิตสินค้าหรือบริการออกมาให้ผู้บริโภคเลือกซื้อมากมาย จึงเกิดการแข่งขันกันขึ้น รัฐบาลจึงต้องคอยสอดส่องดูแลการขายสินค้าหรือบริการของผู้ผลิตและพ่อค้าให้ขายในราคายุติธรรม และมีคุณภาพดี ผู้บริโภคปลอดภัยจากการบริโภค เช่น ในขณะที่มีผู้เลี้ยงกุ้งจำนวนมากราคากุ้งจึงถูกลง แต่มีพ่อค้าบางรายเอาเปรียบผู้บริโภค คือ เอาตะกั่วใส่ลงไปในตัวของกุ้งเพื่อเพิ่มน้ำหนักของกุ้งจะได้ขายได้เงินมากขึ้น รัฐบาลต้องดูแลโดยคอยตรวจสอบและจับกุมผู้ที่ปฏิบัติตนเอาเปรียบผู้บริโภคดีงกล่าวอย่างเข้มงวด

รัฐบาลได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้น เพื่อตรวจตราดูแลให้ผู้บริโภค
ได้รับความยุติธรรมในการบริโภคทั้งด้านราคา และคุณภาพ จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการ
อาหารและยาขึ้น เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการบริโภคอาหารและยา และตั้งสำนักงาน
มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เพื่อกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าแปรรูปและ
อาหาร กำกับดูแลและเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหาร

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ตัวอย่างการคุ้มครองผู้บริโภคโดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

สคบ. ดำเนินคดีแพ่งบริษัททำความสะอาด

สคบ.ได้รับการร้องเรียนจากผู้บริโภคแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ได้ทำสัญญาว่าจ้างพนักงานทำความสะอาดกับศูนย์บริการทำความสะอาดแห่งหนึ่ง โดยตกลงค่าจ้างเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท ซึ่งในวันทำสัญญาผู้ร้องได้ชำระเงินมัดจำ ๑ เดือน เงินเดือนล่วงหน้า ๑ เดือนรวมเป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท เมื่อพนักงานทำงานได้ ๑ เดือน ปรากฏว่าศูนย์ไม่ได้จ่ายเงินเดือนให้กับพนักงาน ทำให้พนักงานไม่สามารถไปทำงานได้จึงลาออก ต่อมาผู้ร้องจึงได้แจ้งขอยกเลิกสัญญาจ้างจากศูนย์และขอเงินมัดจำคืน ๔,๐๐๐ บาท และค่าค้างชำระ ๕๐๐ บาท แต่ศูนย์มิได้คืนเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด ทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหาย จึงขอความเป็นธรรม

คณะกรรมการพิจารณาคดีร้องเรียนเรื่องร้องทุกข์จากผู้บริโภค พิจารณาเอกสารหลักฐานต่างๆแล้ว มีความเห็นว่าผู้ร้องได้ทำสัญญาว่าจ้างพนักงานทำความสะอาดกับศูนย์และได้ชำระเงินครบถ้วนตามสัญญา จึงได้มาร้องเรียนต่อ สคบ.ซึ่ง สคบ.ได้เรียกศูนย์มาชี้แจงข้อเท็จจริงและเจรจาไกล่เกลี่ยกับผู้ร้อง แต่ได้รับการบ่ายเบี่ยงและหลีกเลี่ยงมาตลอด ดังนั้นการที่ศูนย์ไม่สามารถจัดหาพนักงานทำความสะอาดให้แก่ผู้ร้องตามสัญญา ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้อง ซึ่งเป็นผู้บริโภค และการดำเนินคดีแก่ศูนย์จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคโดยรวม

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีมติใช้อำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคพ.ศ. ๒๕๒๒ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคดำเนินคดีแพ่งแก่ศูนย์ทำความสะอาด และบังคับให้ศูนย์คืนเงินที่ผู้ร้องได้ชำระไปแล้วพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายและในการดำเนินคดีแทนผู้บริโภคดังกล่าวให้รวมถึงผู้บริโภครายอื่นๆที่จะเข้ามาร้องเรียนต่อ สคบ.เพิ่มเติมมาในภายหลัง ในกรณีที่ละเมิดสิทธิและไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสัญญาว่าจ้างพนักงานทำความสะอาด ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกัน และมีมติส่งเรื่องดังกล่าวให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณาให้การประกอบธุรกิจประเภทศูนย์เอนสซิ่งโฮม เซอร์วิส เป็นธุรกิจที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อไป

สคบ. ดำเนินคดีแพ่งห้างสรรพสินค้าและบริษัทรักษาความปลอดภัย

สคบ.ได้รับการร้องเรียนจากผู้บริโภคแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เวลาประมาณ ๑๔.๑๐ น. ผู้ร้องได้นำรถยนต์กระบะยี่ห้อโตโยต้าเข้าจอดในบริเวณลานจอดรถชั้น ๓ A ของห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง เพื่อเข้าใช้บริการรับประทานอาหารภายในห้างสรรพสินค้า ซึ่งขณะจอดรถได้รับบัตรจอดรถจากพนักงานรักษาความปลอดภัย ต่อมาผู้ร้องกลับมายังรถยนต์ปรากฏว่ารถยนต์คันดังกล่าวได้สูญหายไปทั้งที่บัตรจอดรถยังอยู่กับผู้ร้อง จึงแจ้งให้ทางห้างตรวจสอบซึ่งจากการตรวจสอบจากโทรทัศน์วงจรปิดพบว่ารถยนต์ของผู้ร้องได้มีบุคคลอื่นนำออกไป เมื่อแจ้งให้ทางห้างสรรพสินค้ารับผิดชอบ แต่ได้รับการปฏิเสธจึงเข้าแจ้งความสถานีตำรวจ คณะอนุกรรมการพิจารณากลับกรอกรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคได้พิจารณาแล้วเห็นว่าที่ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อสคบ.ในเรื่องรถยนต์ที่สูญหายจากการจอดภายในห้างสรรพสินค้าถือได้ว่าผู้ร้องเรียนเป็นผู้บริโภคที่ได้เข้ามาใช้บริการภายในห้างสรรพสินค้ามีสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในการใช้บริการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔ (๓) การที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้จัดสถานที่จอดรถไว้ให้กับผู้ใช้บริการก็เพื่อจะอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการของตน เมื่อพนักงานรักษาความปลอดภัยของบริษัทที่ห้างฯ จ้างดูแลความปลอดภัยพื้นที่จอดรถไม่ตรวจสอบบัตรจอดรถและการเข้า-ออก ของรถอย่างถี่ถ้วน จึงเป็นการงดเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันการโจรกรรมรถยนต์ อันเป็นผลให้รถยนต์ของผู้ร้องถูกโจรกรรมไป จึงเป็นการประมาทเลินเล่อและเป็นการละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา ๔๒๐ ประกอบมาตรา ๔๒๕ ส่วนห้างสรรพสินค้าฯ ซึ่งว่าจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยเป็นตัวแทน

ในการดูแลรักษาความปลอดภัยในบริเวณลานจอดรถของศูนย์การค้าดังกล่าว จึงต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิด ซึ่งตัวแทนได้กระทำไปในทางที่มอบหมายให้ทำแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๒๗ ประกอบมาตรา ๔๒๐ ดังนั้นการที่ห้างสรรพสินค้าฯ และบริษัทรักษาความปลอดภัยปฏิเสธความรับผิด จึงเป็นการละเมิดสิทธิผู้ร้อง ซึ่งเป็นผู้บริโภคและเห็นว่าการดำเนินคดีแก่ห้างสรรพสินค้าฯ บริษัทรักษาความปลอดภัยและพนักงานรักษาความปลอดภัยของ บริษัทฯ แทนผู้ร้องเรียนจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

รัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และองค์กรเอกชนได้ประสานความร่วมมือกัน ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บริโภคเองก็ตระหนักถึงสิทธิที่ได้รับ ความคุ้มครองตามกฎหมาย และรู้จักรักษาสีทิมของตนมากขึ้นเมื่อถูกเอาไรด์เอาเปรียบ รัฐบาลดูแลและให้ความช่วยเหลือผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิและให้ความเป็นธรรมกับทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อสร้างพลังผู้บริโภคให้เข้มแข็งต่อไป

แบ่งกันกินแบ่งกันใช้

ประเทศจะดำรงอยู่ได้ จะต้องมียาใช้ได้ไว้สำหรับใช้จ่าย รายได้ของประเทศส่วนใหญ่ จะได้มาจากการเก็บภาษีจากประชาชน ภาษีเหล่านี้ก็จะนำมาใช้จ่ายกลับคืนไปสู่ประชาชน เช่น การบริการสาธารณสุขประเภทต่างๆ ประเภทถนน สะพาน โรงพยาบาล รถไฟฟ้าใต้ดิน ฯลฯ บางส่วน รัฐก็อาจจะนำไปลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตของประเทศถือว่าเป็นการแบ่งกันกินแบ่งกันใช้ โดยได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

รัฐดำเนินการเก็บภาษีต่างๆ จากประชาชนมาบำรุงประเทศ

รัฐบาลมียาใช้ได้ส่วนใหญ่ประมาณ ๘๐% มาจากภาษีที่รัฐบาลเก็บจากประชาชน ส่วนรายได้ที่เหลืออีกเล็กน้อย จะมาจากกำไรบางส่วนของรัฐบาลรวมทั้งเงินบริจาคที่ได้จากต่างประเทศหรือประชาชนเพื่อใช้จ่ายเฉพาะเรื่อง ถ้าเงินที่ใช้จ่ายไม่เพียงพอก็จะกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก ภาษี คือ การจ่ายเงิน (หรือสินค้าหรือบริการในสมัยก่อน) ของผู้มีเงินได้และนิติบุคคลตามกฎหมายให้กับรัฐบาล ทั้งนี้โดยไม่ใช่เป็นการสมัครใจ และผู้จ่ายภาษีก็ไม่ได้รับสินค้าหรือบริการกลับคืนมาโดยตรง แต่จะได้มาในรูปแบบของบริการสาธารณสุขประเภทต่างๆ ที่รัฐจัดหามาให้ เช่น การสร้างเขื่อน ถนน สะพาน โรงเรียน ฯลฯ

รัฐบาลผลิตสินค้าและบริการขึ้นมาเพื่อประชาชนจะได้ใช้ประโยชน์ เช่น สาธารณูปโภคต่างๆ และการป้องกันประเทศ การใช้จ่ายของรัฐบาลในส่วนการลงทุนนั้น ถือว่า เป็นการบังคับประชาชนให้มีการออมมากขึ้น วิธีหนึ่งเพื่อจะได้้นำเงินออมนั้นไปใช้จ่ายลงทุน เพราะเมื่อรัฐบาลมีการเก็บภาษีจากประชาชน ประชาชนก็จะลดการบริโภคลงทำให้มีการออมมากขึ้น การออมนั้น อยู่ในรูปของภาษีที่รัฐบาลเก็บจากประชาชนนั่นเอง รัฐบาลก็จะนำภาษีไปใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตของประเทศ หรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเพิ่มกำลังการผลิตของภาคเอกชน เช่น การศึกษา สาธารณสุขและสาธารณสุขประเภทต่างๆ นอกจากนี้รัฐบาลยังใช้ภาษีที่เก็บได้จากประชาชนมากระจายรายได้ให้คนในประเทศมีความเป็นธรรมมากขึ้น เช่น ช่วยเหลือคนที่มีรายได้น้อยหรือคนที่ไม่มีรายได้ เช่น คนชรา หรืออบรมให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ให้เงินทุนในการทำอาชีพเพื่อจะได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

รัฐบาล คือผู้ที่บริหารประเทศ โดยการนำเงินภาษีที่เก็บได้ ไปใช้สร้างสิ่งของ และบริการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ร่วมกัน

การเก็บภาษีและการเสียภาษี

การเก็บภาษีจะช่วยลดช่องว่างของระดับเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกัน เช่น การเก็บภาษีเพื่อลดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย หรือกำหนดนโยบายภาษีอากรที่ส่งเสริมการออมและการลงทุน เช่น ยกเว้นภาษี เพื่อลดภาระภาษีสำหรับกิจกรรมอุตสาหกรรมบางประเภท เป็นต้น

การเก็บภาษีเป็นหน้าที่ของรัฐ ส่วนการเสียภาษีเป็นหน้าที่ของประชาชน

รัฐมีหน้าที่เก็บภาษีเพื่อนำมาเป็นรายได้ของประเทศ การเก็บภาษีแบ่งเป็นภาษีอากรโดยทั่วไป และภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง เช่น ภาษีเกี่ยวกับประกันสังคม ค่าธรรมเนียมส่งออกข้าว(ค่าพรีเมียมข้าว) เป็นต้น ซึ่งภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างจะต้องนำไปใช้จ่ายในวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เท่านั้น ประชาชนมีหน้าที่เสียภาษีเพื่อให้รัฐมีรายได้นำไปใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ อันเป็นหน้าที่ของรัฐบาล เช่น การรักษาความปลอดภัย การรักษาความยุติธรรม การป้องกันประเทศ การบริการสาธารณะ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

การเก็บภาษี
เป็นหน้าที่ของรัฐบาลนะครับ

การเสียภาษี
เป็นหน้าที่ของประชาชนค่ะ

รายได้ส่วนใหญ่ที่รัฐบาลนำมาใช้จ่ายภายในประเทศได้ คือภาษีที่เก็บได้จากประชาชน รัฐบาลจะผลิตสินค้าและบริการ มาบริการประชาชน ลงทุนเพื่อเพิ่มกำลังผลิตของประเทศ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเพิ่มกำลังการผลิตของภาค เอกชน และกระจายรายได้ให้คนในประเทศมีความเป็นธรรม มากขึ้น ดังนั้น

ประชาชนจึงต้องมีหน้าที่เสียภาษี เพื่อจะได้มีเงินมาพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ทรัพย์มีสี่ส่วน ไซร์ ปูนปั้น

การดำรงชีวิตของมนุษย์ จะต้องมี “เงิน” ไว้จับจ่ายใช้สอย เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ แต่การจะนำเงินไปใช้จ่าย จะต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีระบบ โดยแบ่งการใช้จ่ายเงินออกเป็น ๔ ส่วน คือ เงินที่ใช้จ่ายประจำวัน และเงินที่ต้องใช้เวลาฉุกเฉิน เงินลงทุน เงินออม และเงินบริจาค

“ความรู้ทางการเงิน” ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเอง แต่เป็นเรื่องที่เราทุกคนต้องทำให้มันเกิดขึ้น ในระบบเศรษฐกิจที่มีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการกันนั้น เราทุกคนต้องสัมผัสกับ “เงิน” อย่างน้อยในฐานะที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ซึ่งในช่วงชีวิตของคนเรานั้นทุกคนจะค่อยๆ เรียนรู้ถึงวิธีการที่จะใช้เงินอย่างถูกต้อง และมีเหตุผล ซึ่งจะมีการพัฒนามากขึ้นเป็นลำดับ

กระบวนการเรียนรู้ในช่วงแรกๆ นั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเพราะเป็นเรื่องพื้นฐานๆ ที่เราสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันและต้องเรียนรู้เพิ่มเติมอย่างจริงจัง เพื่อไม่ให้ความรู้ทางการเงินสะดุดหยุดลง

โดยทั่วไปวงจรการเรียนรู้ทางการเงิน ของคนเรานั้นมี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ : วัยเยาว์อันแสนสุข

เป็นช่วงที่เราเป็นทารกยังไม่รู้ว่า “เงิน” เป็นสิ่งสำคัญของชีวิต

ขั้นที่ ๒ : เริ่มรู้จัก “เงิน”

เด็กในวัยที่เริ่มเรียนรู้ว่าเงินสามารถซื้อของได้เริ่มตั้งแต่เด็กอายุ ๔-๕ ขวบเป็นต้นไป จนถึงก่อนทำงานหาเงินเป็น เช่น เริ่มรู้จักเงิน เพราะคุณพ่อ คุณแม่ให้เงินติดกระเป๋าไว้ซื้ออาหารกลางวันรับประทานที่โรงเรียน

ขั้นที่ ๓ : หาเงิน / ใช้จ่ายเงิน

เริ่มรู้ว่าเงินเป็นสิ่งจำเป็นต้องแลกมาด้วยการทำงาน แต่ยังไม่ถึงขั้นต้องเลี้ยงชีพด้วยตนเอง ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่เริ่มทำงานพิเศษเพื่อเก็บเงินซื้อของที่ตนเองอยากได้ (เป็นช่วงชีวิตที่มีแรง+มีเวลา+ไม่มีเงิน) เช่น ไปเป็นอาจารย์พิเศษสอนเด็กรุ่นน้องๆ ช่วงปิดภาคเรียน เพื่อหาเงินไว้ซื้อจักรยานติดไปโรงเรียน

ขั้นที่ ๔ : หวาดกลัว / ไม่รู้

เริ่มตระหนักถึงความจริงที่ว่าเงินเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อความอยู่รอด แต่บางคนยังไม่รู้จักวิธีการจัดการเรื่องเงินๆ ทองๆ ที่ถูกต้อง ทำให้อยู่ในสภาพชักหน้าไม่ถึงหลัง เช่น ในช่วงมีรายได้มีเงินเดือน ปีแรกๆ เห็นอะไรก็อยากได้ไปหมดทำให้ซื้อโดยไม่คิด ผลที่สุดทำให้มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ หรือคบเพื่อนที่มีฐานะดีกว่ากลัวจะเข้าสังคมกับเพื่อนไม่ได้จำใจต้องใช้จ่ายมากกว่ารายได้ เป็นต้น

ขั้นที่ ๕ : พอรู้แบบงูๆ ปลาๆ

เริ่มรู้จักวิธีการจัดการกับเงินทองบ้าง แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งจึงไม่กล้าทำอะไรมีคนส่วนใหญ่นิยมอยู่ในขั้นนี้ และมีคนจำนวนไม่น้อยที่ถอยหลังจากขั้นที่ ๕ กลับไปสู่ขั้นที่ ๓ และขั้นที่ ๔ เพราะไม่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีความรู้ทางการเงิน เช่น คนที่มีรายจ่ายใกล้เคียงกับรายได้โดยคิดว่าไม่เป็นหนี้เป็นสินใคร ก็มีความสุขดีอยู่แล้ว

ชั้นที่ ๖ : เก็บออมและเรียนรู้

เริ่มตระหนักถึงความจำเป็นของการเก็บออมและการลงทุน จึงเริ่มที่จะศึกษาหาความรู้ทางการเงินส่วนใหญ่มักจะก้าวต่อไปสู่ชั้นที่ ๗ แต่บางคนอาจจะประสบปัญหาจากการตัดสินใจที่ผิดพลาด จนทำให้เกิดความกลัวที่จะก้าวเดินต่อไป ซึ่งทำให้การพัฒนาต้องสะดุดหยุดลงเพียงขั้นนี้ และมีบางคนที่โชคร้ายต้องถอยกลับไปสู่ชั้นที่ ๕ หรือต่ำกว่า เช่น คนที่ตระหนักถึงปัญหาในอนาคตกลัวว่าจะขาดรายได้เลี้ยงดูตนเองในวัยชรา จึงหาวิธีให้ตนเองมีเงินออมหรือมีเงินที่ออกเงยจากการลงทุนด้วยการซื้อพันธบัตรรัฐบาลหรือลงทุนโดยการซื้อหุ้น เป็นต้น

ขั้นที่ ๗ : รู้วิธีการจัดสรรเงิน

รู้จักวิธีการจัดสรรเงินออม/เงินลงทุน เพราะเริ่มมีความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ทำให้กล้าที่จะเสี่ยงมากขึ้น แต่บางคนอาจประสบปัญหาล้มเหลวอย่างรุนแรงจากการตัดสินใจลงทุนที่ผิดพลาดครั้งใหญ่ ทำให้ถอยกลับไปสู่ขั้นที่ ๖ หรือ อาจไปถึงขั้นที่ ๕ ได้ ถ้าไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง แต่ถ้าหากประสบความสำเร็จ จะก้าวไปสู่ขั้นที่ ๘ ต่อไป ปัญหาของบุคคลในกลุ่มนี้คือ ings ที่รู้ว่าการลงทุนทุกอย่างต้องมีความเสี่ยงแต่ก็ยังยอมเสี่ยงเพราะอยากได้เงินมากๆ นั้นเอง

ขั้นที่ ๘ : อีสรภาพทางการเงิน

เริ่มบรรลุถึงความมั่นคงทางการเงินระดับหนึ่ง เริ่มมีความคิดในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข บางคนเริ่มคิดถึงแผนการเกษียณก่อนวัย ซึ่งคนส่วนมากไม่ค่อยจะตระหนักว่า อีสรภาพที่แท้จริงนั้นจะเกิดขึ้นได้หากมีการวางแผนการเงินที่ดี เพราะคนส่วนใหญ่มักจะมีทัศนนะว่าความสุขเป็น “จุดหมายปลายทาง” โดยไม่ได้มองว่าเป็น “การเดินทาง” ดังนั้นคนส่วนใหญ่จึงยอมทุ่มเททำงานหนักในวัยหนุ่มสาว (มีแรง+มีเงิน+ไม่มีเวลา) เพื่อเก็บเงินไว้ “หาหมอ” ในวัยชรา (มีเงิน+มีเวลา+ไม่มีแรง) บุคคลกลุ่มนี้มักจะไม่ใช้ทางสายกลาง ในการดำเนินชีวิต เช่น คนเราควรทำงานวันละ ๘ ชั่วโมง พักผ่อนวันละ ๘ ชั่วโมง และนอนหลับวันละ ๘ ชั่วโมง แต่คนกลุ่มนี้อาจทำงานหนักถึงวันละ ๑๒ ชั่วโมง เป็นต้น

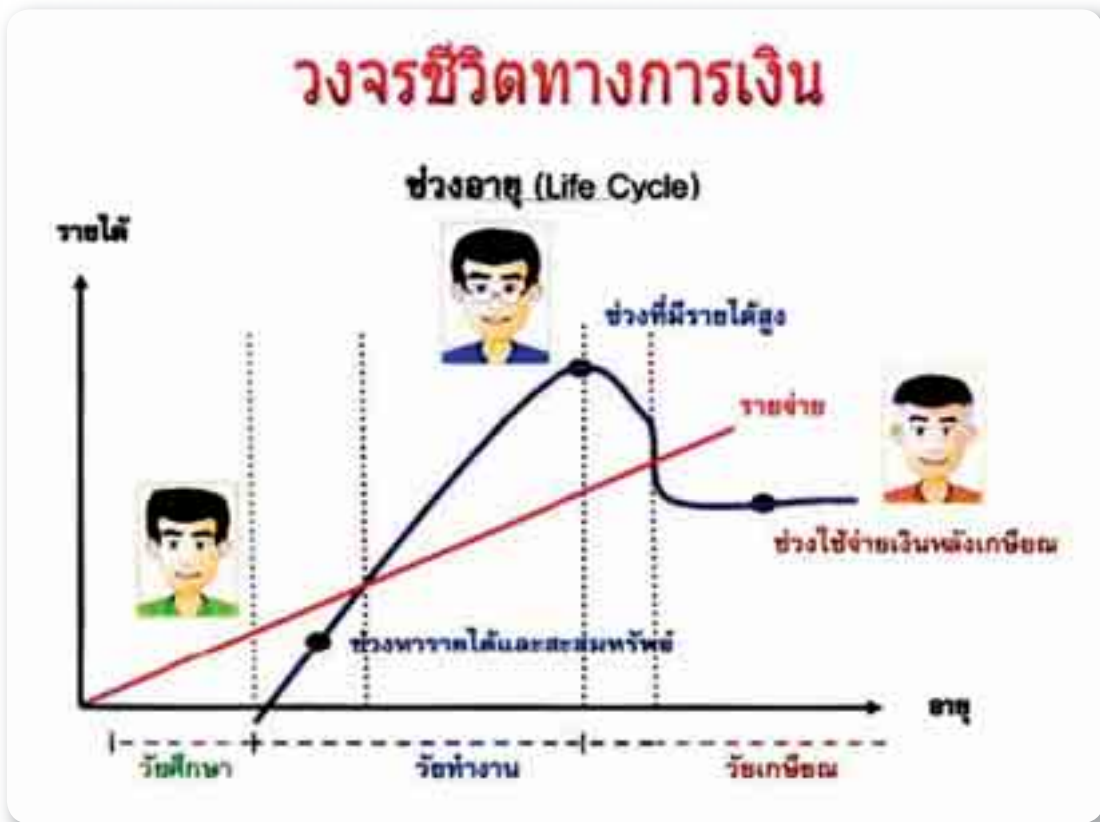

ขั้นที่ ๕ : บรรลุสุดยอดวิชา

เคล็ดลับวิชา “อิสรภาพทางการเงิน” ไม่ได้สิ้นสุดแต่เพียงแค่ขั้นที่ ๘ นั้น! ถึงแม้ “เงิน” จะไม่ใช่ปัญหาอีกต่อไปสำหรับคนที่ก้าวขึ้นมาถึงขั้นที่ ๘ แต่ทว่า...เหนือฟ้ายังมีฟ้า เหนือก้อนเมฆยังมีเซียน คนที่บรรลุถึงขั้นที่ ๕ นี้ จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า บางคนสามารถที่จะเกษียณก่อนวัย และมีชีวิตที่สมดุล (มีเงิน+มีเวลา+มีแรง) มากกว่าขั้นที่ ๘ เพราะรู้จักวิธีการที่จะ “ใช้เงินทำงาน” แทนบางคนเมื่อมาถึงขั้นนี้อาจเริ่มเมื่อกับการสะสมวัตถุและใช้เวลาไปในกิจกรรมต่างๆ ที่ตนเองชื่นชอบ รวมทั้งมีโอกาสจะช่วยเหลือสังคมมากขึ้นด้วย คนที่มาถึงขั้นนี้จึงมักจะไม่ค่อยกลับไปสู่ระดับที่ต่ำลง คนในกลุ่มนี้ได้แก่ บรรดาเจ้าของกิจการต่างๆ เป็นต้น

เมื่อมีความรู้ทางการเงินแล้ว ลองมาดูวงจรชีวิตทางการเงินซึ่งต้องคำนึงถึงช่วงอายุ และ รายได้เป็นสำคัญ ดังเช่นแผนภูมิข้างล่างนี้

ในแผนภูมิจะเห็นว่าคนเราจะมีรายจ่ายตั้งแต่เกิดจนถึงวันสุดท้ายของชีวิต ส่วนรายได้จะเกิดขึ้นในช่วงวัยทำงาน ระยะเวลาแรกรายได้ยังน้อยกว่ารายจ่าย เป็นช่วงที่ต้องเก็บออมหรือลงทุนไว้ใช้ในวัยเกษียณ คนที่ได้ลงทุนเพื่อให้มีรายได้อย่างต่อเนื่องในวัยเกษียณหรือไม่มีบุตรไว้พึ่งพาหรือไม่ได้ออมทรัพย์ไว้มากพอ ต้องหาเลี้ยงชีพจนกว่าจะเสียชีวิต ซึ่งเป็นภาวะที่ลำบากมาก

เมื่อเข้าใจวงจรชีวิตทางการเงินแล้ว ลองมาวางแผนการใช้เงินในชีวิตประจำวันอย่างมีระบบ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและในอนาคตของตนเอง ไม่เป็นภาระแก่ลูกหลานและสังคมอีกด้วย การวางแผนการใช้เงินในชีวิตประจำวันอย่างมีระบบ จำเป็นจะต้องเปรียบเทียบระหว่างรายได้กับรายจ่ายด้านต่างๆ ในแต่ละเดือน ไม่ว่าจะเป็นค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าที่อยู่อาศัย ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนภาระที่ต้องผ่อนชำระเป็นรายเดือน ฯลฯ ส่วนที่เหลือก็เป็นเงินลงทุน เงินออม และเงินบริจาค โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เงินที่ใช้จ่ายประจำวัน และเงินฉุกเฉิน เช่น ค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ ฯลฯ
๒. เงินลงทุน อาจลงทุนในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งให้เกิดผลประโยชน์
๓. เงินออม เงินส่วนนี้อาจจะค่อยๆสะสมอย่างต่อเนื่อง เพื่อไว้ใช้ยามเกษียณ หรือเพื่อแก้ปัญหา ที่อาจเกิดขึ้น โดยไม่รู้ล่วงหน้า เช่น พิกัด เจ็บป่วยระยะยาวเงินส่วนนี้อาจเก็บฝากธนาคาร หรืออาจทำประกันชีวิตเพื่อเก็บเงินกับบริษัทประกันชีวิตก็ได้
๔. เงินบริจาค ช่วยเหลือคืนกลับสู่สังคม

สิ่งสำคัญในการบริหารเงินอย่างเป็นระบบก็คือ จะต้องดูแลเงินแต่ละส่วนให้อยู่ในเกณฑ์ที่ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้

“ใช้เงินได้ดีจะมีชัย ใช้เงินไม่ดีจะมีภัย”

ทำอย่างไรจึงจะรวย - บัญชีชาวบ้านช่วยได้

รัฐบาลโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้เสนอแนะการทำบัญชีชาวบ้านเพื่อให้แต่ละครอบครัวสามารถวางแผนการรับ-จ่ายเงินอย่างมีระบบ ด้วยวิธีการจดทุกวัน เรียกว่า สมุดบันทึกรายรับ-จ่ายเงินในครัวเรือนและอื่นๆ อาจใช้สมุดเปล่าๆ ที่หาได้ง่ายๆ มาแบ่งหน้ากระดาษออกเป็น ๒ ด้าน คือ ด้านซ้าย และด้านขวา

- ให้ด้านซ้าย เป็นด้านรับ หรือจดยรายการที่รับเงินเข้ามาในครอบครัว เช่น เงินเดือน เงินค่าจ้าง เงินรางวัล ฯลฯ
- ให้ด้านขวา เป็นด้านจ่าย หรือใช้จดยรายการต่างๆ ที่จ่ายเงินออกไปจากครอบครัว เช่น ค่ากับข้าว ค่าเสื้อผ้า ค่าเช่าบ้าน ค่าเล่าเรียนลูก ค่ายา ฯลฯ

ตัวอย่าง บันทึกรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวอยู่ดี

ด้านรับ				ด้านจ่าย			
วัน เดือน ปี	รายการรับเงิน	จำนวนเงินรับ		วัน เดือน ปี	รายการจ่ายเงิน	จำนวนเงินจ่าย	
1 ส.ค. 49	เงินค่าจ้างตัดอ้อย	3,000	-	3 ส.ค. 49	ค่ากับข้าว	2,000	-
5 ส.ค. 49	เงินรางวัลเกษตรกรดีเด่น	3,000	-	4 ส.ค. 49	ซื้อเสื้อผ้า	720	-
10 ส.ค. 49	เงินค่าจ้างขุดดิน	4,000	-	6 ส.ค. 49	ค่ายา	150	-
				17 ส.ค. 49	ค่าขนมลูก	60	50
				20 ส.ค. 49	ซื้อปุ๋ยใส่ต้นไม้	1,730	-
				30 ส.ค. 49	ค่าหนังสือ	340	-
				31 ส.ค. 49	ค่าเครื่องใช้ในบ้าน	1,220	-
					คงเหลือยกไป	3,779	50
	รวม	10,000	-		รวม	10,000	-

ถ้าทุกคนครบจดบันทึกรายรับ และรายจ่ายไว้ทุกวัน จะทำให้ไม่หลงลืมว่ารับเงินมาจากใคร เท่าใด เมื่อใด หรือจ่ายเงินไปให้ใครแล้วบ้าง เท่าใด หรือ เมื่อใดจะช่วยให้เงินทองไม่มีทางรั่วไหลไปไหนเป็นการคุมการใช้จ่ายส่วนตัว รู้ผลกำไร ขาดทุนและใช้เป็นข้อมูลยืนยันกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ ถ้ามีการบันทึก รายรับ-รายจ่ายเงินไว้เป็นประจำทุกๆ เดือน จะทำให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินได้อย่างถูกต้อง

การวางแผนใช้เงินในชีวิตประจำวันอย่างมีระบบ โดยมีความรู้ทางการเงินเป็นขั้นตอน รู้จักวงจรชีวิตทางการเงินว่าระยะใดควรทำอะไร การแบ่งสัดส่วนการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้อง รวมทั้งมีการทำสมุดบันทึกรายรับ - รายจ่ายเงินในครัวเรือน และอื่นๆ จะทำให้การใช้เงินเป็นไปอย่างถูกต้อง ราบรื่น และไม่เกิดปัญหา

ทรัพย์มีสี่ส่วนไซร้
ภาคหนึ่งพึงเกียดกัน
สองส่วนเบ็ดเสร็จสรรพ
ยังอีกส่วนควรให้
ปูนปั้น เก็บไว้
ภารกิจ ใช้นา
จ่ายเลี้ยงตัวตนฯ
(กรมพระยาเดชาดิศร)

ความไม่แน่นอนคือความแน่นอน

ความเสี่ยงภัยในการดูแลรักษาทรัพยากรที่อาจเกิดในชีวิตประจำวัน
โอกาสในการสูญหาย สูญเสีย

เหตุการณ์ระทึกขวัญคลื่นยักษ์ “สึนามิ” ถล่มไทยเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ ที่จังหวัด ภูเก็ต พังงา และกระบี่ นักท่องเที่ยว พนักงานโรงแรม และชาวบ้านตั้งตัวไม่ติด คลื่นยักษ์ “สึนามิ” โถมเข้าถล่มลูกแรกที่ชายหาดป่าตอง อ.กระบี่ จ.ภูเก็ต บ้านเรือน ร้านค้า และทรัพย์สินเสียหายยับเยิน รอยนตู่ถูกซัดจนน้ำเรือเร็วและเรือประมงลอยมาเกยบนถนน ริมหาด รถบางคันมี คนติดอยู่ในรถไม่สามารถหนีรอดออกมาได้ คลื่นลูกต่อมาก็ซัดเข้ามาในอ่าวที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรื่องนี้เป็นตัวอย่างของเหตุการณ์ที่ไม่มีใครคาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ผลเสียหายที่เกิดขึ้นมี มากจนไม่สามารถจะประมาณราคาได้

การสูญเสีย เป็นเรื่องที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทุกคนย่อมต้องมีการเสี่ยงภัยนานาประการ ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิต การเสี่ยงภัยเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อนาคตเป็นสิ่งที่ไม่ทราบแน่นอนว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นดังเช่น เหตุการณ์คลื่นยักษ์ “สึนามิ” ถล่ม ๓ จังหวัดภาคใต้ของไทย การศึกษาเรื่องการประกันภัยจึงเป็นความคิดขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเสี่ยง โดยมนุษย์เราไม่ต้องการที่จะเสี่ยงภัยด้วยตัวเอง เพราะไม่อาจจะบอกได้ว่า การเสี่ยงภัยนั้นจะเป็นอย่างไร เมื่อเกิดภัยขึ้นย่อมต้องมีความเสียหายเกิดขึ้นแน่นอนแต่ไม่ทราบว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด และมีความเสียหายมากน้อยแค่ไหน

อันตรายจากเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน อันอาจเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือจาก เหตุการณ์ธรรมชาติจะส่งผลกระทบต่อมนุษย์เราทุกคน ภัยดังกล่าวบางครั้งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นเราจึงพยายามหาวิธีป้องกันความสูญเสียอันเนื่องมาจากภัย อาทิ ภัยที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สิน ได้แก่ บ้าน รถยนต์ สินค้า และอื่นๆ หรือการเสียชีวิตจากสาเหตุต่างๆ สิ่งเหล่านี้หากเกิดขึ้นกับใคร หรือครอบครัวใดก็ต้องกระทบกระเทือน ดังนั้นแนวทางการป้องกันความเดือดร้อนที่สามารถ กระทำได้คือ โอนความเสี่ยงภัยไปให้กับผู้รับประกันภัยหรือบริษัทประกันภัยเป็นผู้รับผิดชอบใน กรณีที่เกิดความเสียหายขึ้น

การที่ประชาชนใน ๓ จังหวัดภาคใต้ประสบภัย “สึนามิ” ในครั้งนี้ เป็นเหตุการณ์ที่เตือนให้รู้ว่า เรา ไม่ควรตั้งอยู่ในความประมาท ถ้ารู้จักลดการเสี่ยงภัย โดยการทำประกันชีวิตและประกันวินาศภัยก็จะช่วยให้ เรา สามารถดำรงชีวิตต่อไปอย่างไม่ลำบาก

การประกันชีวิตจะให้ประโยชน์ด้านการให้ ความคุ้มครอง เช่น การรักษาพยาบาล การให้ทุน ครอบครัวไว้ใช้สอย เมื่อหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิต ด้านการออมทรัพย์ จะช่วยให้มีการออมอย่าง สม่าเสมอและต่อเนื่อง มีเงินก้อนเก็บไว้ใช้เป็น กองทุนต่างๆ เช่น ทุนยามชรา ทุนเพื่อการศึกษา เป็นต้น ด้านการลงทุน จะได้รับเงินปันผลตามที่ได้ ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิต และถือเป็นหลักทรัพย์ ชนิดหนึ่งนอกจากนั้นรัฐยังให้ประโยชน์พิเศษ คือ สามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลได้อีกด้วย

การประกันวินาศภัย เป็นการประกันภัยที่เน้นการให้ความคุ้มครองต่อความสูญเสียที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินและความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่น โดยจะโอนความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากภัยต่างๆ ไปให้แก่บริษัทประกันภัยด้วยการจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง เรียกว่า “เบี้ยประกันภัย” ให้แก่บริษัทเป็นการตอบแทนความคุ้มครองที่จะได้รับในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ (ส่วนใหญ่จะมีระยะเวลา ๑ ปี) เมื่อเกิดการสูญเสียขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การประกันวินาศภัย มีอยู่ ๔ ประเภท คือ

๑. การประกันอัคคีภัย
๒. การประกันภัยทางทะเล
๓. การประกันภัยรถยนต์
๔. การประกันภัยเบ็ดเตล็ด เช่น การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล การประกันโจรกรรม การประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่น หรือเรียกอีกอย่างว่าการประกันภัยค้ำจุน

เหตุการณ์ใน ๓ จังหวัดภาคใต้ที่ประสบภัยธรรมชาติคลื่นยักษ์สึนามิ ทำให้เกิดความเสียหายหลายอย่าง เช่น บาดเจ็บ เสียชีวิต สูญหาย ทรัพย์สินเสียหาย เช่น รถยนต์ เรือ บ้านเรือน

ถ้าผู้ประสบภัยได้ทำประกันชีวิต ประกันวินาศภัยไว้ ก็สามารถจะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายเหล่านี้ได้บ้าง ถือว่าเราได้ดูแลทรัพยากรต่างๆ ไว้โดยไม่ประมาท

นอกจากการประกันภัยจะช่วยลดความเสี่ยงภัยแล้ว ประชาชนต้องรู้จักวิธีป้องกันตัวเอง อย่างเช่นในกรณีน้ำท่วมครั้งนี้ รัฐบาลได้แสดงความห่วงใยโดยการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก และบรรเทาอุทกภัย และศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่ จัดทำคู่มือรู้ทันน้ำท่วม ฉบับคู่มือประชาชนป้องกันอุทกภัย มีมาตรการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์น้ำท่วม ประชาชน จะต้องศึกษาข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดภัยน้ำท่วมไว้ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมไม่ให้เกิดการสูญหาย หรือสูญเสียชีวิตอื่นอีก

“การประกันภัย
ทำให้ชีวิตมั่นคง อบอุ่น
ให้คุณมั่นใจ”

การประกันภัยก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้านโดยเฉพาะผู้เอาประกันภัยเองซึ่งจะได้รับการคุ้มครองทั้งชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน อาจกล่าวได้ว่าการประกันภัยเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการลดความเสียหายหรือสร้างความสบายใจ

แหล่งเงินออมของประเทศ

ทำไมจึงต้องมีสถาบันการเงิน

นาย ก. ต้องการซื้อบ้านและที่ดินราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท(หนึ่งล้านบาทถ้วน) แต่มีเงินอยู่เพียง ๒๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินวางมัดจำจำนวน ๒๐% นาย ก. จะทำอย่างไร จึงจะมีเงินซื้อบ้านและที่ดินได้

คำตอบคือ นาย ก. สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร ได้โดยไม่ต้องรอเก็บเงิน เพราะธนาคารเป็นแหล่งเงินออมแหล่งใหญ่แห่งหนึ่ง

นาย ก. จะต้องไปติดต่อธนาคารเพื่อขอกู้เงินเพื่อการเคหะที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนเงิน ๘๐๐,๐๐๐ (แปดแสนบาทถ้วน) โดยขอผ่อนชำระคืนภายใน ๕ ปี หรือ ๖๐ เดือน โดยทางธนาคารจะคิดยอดเงินกู้ทั้งหมด คือ $(๘๐๐,๐๐๐ + \text{ดอกเบี้ยอัตราขั้นต่ำ } ๔\%) \times \text{จำนวนงวด (๖๐ เดือน)}$

นาย ก. จะต้องใช้บ้านและที่ดินที่ซื้อเป็นหลักประกันค้ำวงเงินกู้ให้กับธนาคาร และจะไถ่ถอนได้ เมื่อมีการชำระหนี้คืนจนครบ

อย่างไรก็ตามบุคคลควรหลีกเลี่ยงการกู้ยืมหากไม่จำเป็นจริงๆ เพราะการเป็นหนี้ เป็นสถานะที่ทำให้เกิดความทุกข์ และการสูญเสียความมั่นคงทางจิตใจ ตลอดจนขาดความเชื่อถือจากผู้อื่น การกู้ยืมทำให้ผู้กู้ต้องแบกรับดอกเบี้ย และจำนวนเงินที่จะต้องใช้คืน ซึ่งดอกเบี้ยจะสูงขึ้นตามเวลา และอาจเป็นหลายเท่าของเงินที่กู้มาได้ การรู้จักการวางแผนทางการเงินที่ดี จะช่วยให้เราครอบคลุมระมัดระวังในการใช้จ่ายได้ดีที่สุด

สถาบันการเงินเป็นสถาบันที่มีการระดมเงินออมจากประชาชนและจัดสรรเงินออมเหล่านั้นให้กับผู้ต้องการใช้เงินทุน ดังนั้นสถาบันการเงินจึงแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สถาบันการเงินประเภทธนาคาร

๑.๑ ธนาคารพาณิชย์

๑.๒ ธนาคารที่ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

๒. สถาบันการเงินประเภทอื่น เช่น

๒.๑ บริษัทธุรกิจหลักทรัพย์

๒.๒ บริษัทจัดการกองทุนรวม

๒.๓ ตลาดหลักทรัพย์

๒.๔ บริษัทประกันภัย

๒.๕ สหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์ออมทรัพย์

สถาบันการเงินประเภทธนาคาร ธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง สถาบันการเงินประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่าย
เงินคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือ
หลายทาง เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขายตั๋วแลกเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด และซื้อขายเงินที่
หมุนเวียนในต่างประเทศ

ธนาคารพาณิชย์มีบทบาทหน้าที่ต่างๆ คือ รับฝาก
เงินและถือเป็นแหล่งระดมทุนที่สำคัญของประเทศ ให้กู้ยืม
ในลักษณะต่างๆ เช่น เบิกเงินเกินบัญชี การกู้ยืมทั่วไป
และการซื้อลดตั๋วเงิน ให้บริการโอนเงินทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ ให้บริการเรียกเก็บเงินประเภทเช็ค ดราฟ
ตั๋วแลกเงินรับรองและรับประกันตั๋วเงินลงทุนในหลักทรัพย์
ประเภทต่างๆ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ ซื้อขายแลกเปลี่ยน
เงินตราระหว่างประเทศและบริการอื่นๆ เช่น การรับชำระ
ค่าสาธารณูปโภค ให้บริการบัตรเครดิต

ธนาคารพาณิชย์จัดว่าเป็นสถาบันการเงินที่มี
ความสำคัญและมีบทบาทมากที่สุดของประเทศ ซึ่ง
นอกจากจะเป็นแหล่งระดมเงินออมและแหล่งให้กู้ยืม
ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศแล้วยังทำหน้าที่เป็นตัวกำหนด
ระบบการใช้จ่ายเงิน การเพิ่มหรือลดปริมาณเงินและ
เป็นเครื่องมือของรัฐในการดำเนินนโยบายทางการเงิน

ธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งเงินออมที่ให้ประโยชน์กับประชาชนเป็นอย่างมาก ถ้าประชาชน
นำเงินไปฝากก็จะได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบดอกเบี้ย แต่ถ้าต้องการเงินลงทุนเพื่อประกอบกิจการ
ต่างๆ หรือมีวัตถุประสงค์อื่น เช่น ปลูกบ้าน เป็นทุนการศึกษา ก็สามารถกู้ยืมได้

ธนาคารที่ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง ธนาคารออมสิน

ธนาคารออมสินเป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินฝากจากประชาชนรายย่อยและนำเงินฝากเหล่านั้นไปหาผลประโยชน์ โดยการให้กู้ยืมนำไปซื้อพันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินคลัง ตลอดจนรับซื้อลดตั๋วเงิน ในระยะเริ่มแรกวัตถุประสงค์ของธนาคารออมสินคือ เพื่ออบรมส่งเสริมให้เยาวชนหรือผู้มีรายได้น้อยออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดความจำเป็นที่ต้องใช้เงิน

ธนาคารออมสินตั้งขึ้นเพื่อรับฝากเงิน ออกพันธบัตรออมสินและสลากออมสิน รับฝากเงินออมสินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัว ทำการรับจ่ายและโอนเงิน ซื้อหรือขายพันธบัตรรัฐบาลไทย ลงทุนเพื่อแสวงหาประโยชน์ตามที่รัฐมนตรีอนุญาตทำการออมสินอื่นๆ ตามที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนด

ทั้งนี้ธนาคารออมสินมีการบริหารงานโดยอิสระภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นรัฐวิสาหกิจ ในรูปของสถาบันการเงิน ที่มีรัฐบาลเป็นประกันอยู่ภายใต้กำกับโดยทั่วไปของกระทรวงการคลัง

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้ธนาคารออมสิน มีหน้าที่เป็นธนาคารสำหรับประชาชน โดยส่งเสริมการให้สินเชื่อแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพทำการค้าหรือเพื่อนำไปชำระคืนเงินกู้ยืมนอกระบบซึ่งถือว่าเป็นการปรับระบบโครงสร้างตลาดการเงินของประเทศที่สำคัญ

ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนของชาติต้องพึงพาธนาคารออมสินเป็นอย่างมาก เพราะเป็นแหล่งเงินออมของประชาชนรายย่อยๆ ที่มีเงินไม่มาก และในปัจจุบันนี้ยังสามารถกู้เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพการค้าขนาดเล็ก(SME)

นอกจากนี้ประชาชนที่ไปกู้ยืมเงินกันเองนอกระบบธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ต้องเสียดอกเบี้ยแพงมากกว่าปกติ ประชาชนสามารถมากู้เงินจากธนาคารออมสินเพื่อไปใช้หนี้เหล่านั้นได้อีกด้วยหรือเราสามารถพูดได้ว่า เป็นการช่วยล้างหนี้นอกระบบให้ประชาชนได้

ธนาคารอาคารสงเคราะห์

ธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นสถาบันการเงินที่ช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับประโยชน์คือ มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง มีฐานะเป็นองค์กรอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลดำเนินงานของกระทรวงการคลังโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้มีรายได้ปานกลางและรายได้น้อยให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองเพื่อการต่อเติม ขยายหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยโดยวิธีให้เงินกู้ยืมระยะยาวดอกเบี้ยต่ำหรือเงินกู้ยืมระยะสั้นเพื่อพัฒนาที่ดินและสาธารณูปโภค การดำเนินงานจะไม่แสวงหากำไรแต่มุ่งไปในด้านให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในเรื่องที่อยู่อาศัย

เงินทุนของธนาคารได้มาจากการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล เงินกู้ระยะยาวจากกระทรวงการคลังและธนาคารออมสิน เงินกู้จากต่างประเทศ เงินฝากประเภทต่างๆ การขายพันธบัตร หุ้นกู้ หรือกู้ยืมโดยวิธีอื่นๆเป็นครั้งคราว ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรี

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นองค์กรที่โอนกิจการมาจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเกษตรของประเทศการดำเนินงานมิได้หวังกำไร แต่มุ่งหวังที่จะให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรซึ่งธนาคารพาณิชย์ไม่มี

เงินทุนของธนาคารได้มาจากเงินกองทุนของธนาคาร ซึ่งมีผู้ถือหุ้นคือ กระทรวงการคลัง กลุ่มเกษตรกรสหกรณ์การเกษตร สถาบันการเงิน และบุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการระบุไว้ในข้อบังคับเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่างๆ และเงินฝากจากประชาชนทั่วไปและธนาคารอื่น

ธนาคารช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรทั่วประเทศ ส่งเสริมอาชีพและการดำเนินงานของเกษตรกร เพื่อให้สามารถเพิ่มผลผลิตและรายได้ ทำการค้าประกันเงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นๆ ให้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร นอกจากนี้ยังจัดทำโครงการพิเศษตามโอกาสและตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล เช่น โครงการกู้เงินเพื่อรวบรวมข้าวเปลือก และผลิตผลการเกษตร เป็นต้น

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเป็นสถาบันการเงินของรัฐภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง โดยหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด

๑. ให้สินเชื่อได้ทุกรูปแบบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งในและต่างประเทศ
 ๒. ทำธุรกิจได้ทั้งสกุลเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ การหาทุน
 ๓. จัดหาทุนโดยการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินทุกประเภททั้งในและต่างประเทศ
 ๔. ออกตราสารทางการเงินขายแก่สถาบันการเงินและประชาชนทั่วไป ทั้งในและต่างประเทศ
- นอกจากนี้ ธกส.ยังสามารถกู้เงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำหรับจำนวนเงินที่ต้องใช้ในการให้สินเชื่อเพื่อให้ ธสน. ไปให้กู้ต่อแก่ผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อส่งออกไปใช้หมุนเวียนก่อนการส่งออกหรือหลังการส่งออกโดยผ่านธนาคารพาณิชย์เป็นจำนวนเงิน ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท

ธสน.จะไม่รับเงินฝากจากประชาชน แต่สามารถรับฝากเงินจากสถาบันการเงินอื่นๆได้

ธสน.จะให้บริการทางการเงินเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของนักธุรกิจไทยในตลาดการค้าโลกทั้งบริการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกโดยตรง การนำเข้าและการลงทุน โดยมุ่งเน้นบริการที่ธนาคารพาณิชย์ยังไม่ได้ทำในปัจจุบันและเป็นการเสริมในจุดที่ผู้ส่งออกยังได้รับบริการไม่เพียงพอนอกจากนี้ ธสน. ยังต้องติดตามความเคลื่อนไหวและพัฒนาบริการทางการเงินชนิดใหม่ๆ ที่จะช่วย เกื้อหนุนให้ผู้ส่งออกของไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้โดยไม่เสียเปรียบ

เยี่ยมเลย ! หมูทำธุรกิจส่งออกและนำเข้า หมูกู้เงินธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยมาดำเนินกิจการได้ไม่ยากเลย และ ยังได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันสมัยมาช่วยให้ทำธุรกิจแข่งขันกับตลาดโลกได้

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นรูปแบบใหม่ของบริการทางการเงินในระบบอิสลามที่ปราศจากดอกเบี้ยภายใต้หลัก “มูรอบาอะห์” (การบวกกำไร) เป็นการบริการรับฝากเงินเพื่อรักษาความปลอดภัยของเงิน และอำนวยความสะดวกในการเบิกถอนให้แก่ผู้ฝาก นอกจากนั้นแล้วยังรวมถึงการลงทุนทางธุรกิจหรือการค้า เพื่อก่อให้เกิดรายได้ในกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยและขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 โดยอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง

บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม มีดังนี้

๑. บัญชีเงินฝากรักษาททรัพย์ (วะดีอะฮ์) เพื่อรักษาเงินออมของผู้ฝากโดยผู้ฝากสามารถเบิกถอนได้ตลอดเวลาทำการ
๒. บัญชีเงินฝากเพื่อทำฮัจย์และอุมเราะห์ เพื่อส่งเสริมชาวไทยมุสลิมให้ออมทรัพย์และปฏิบัติศาสนกิจ
๓. บัญชีเงินฝากเพื่อการลงทุน (มูฏอรอบะฮ์) เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ด้านรายได้

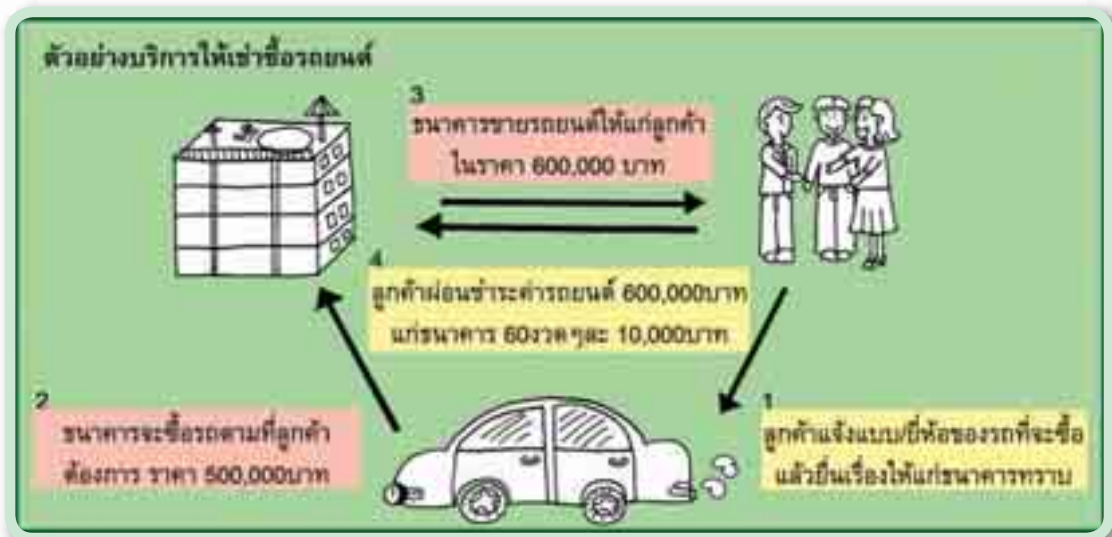

ธนาคารอิสลาม
ไม่มีดอกเบี้ยนะ
เป็นการบริหารทาง
การเงินอีกประเภท
ที่บวกผลกำไรให้ผู้ฝาก

ธนาคารจะหารายได้จากเงินฝากในบริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม จากการให้บริการผ่อนส่งและเช่าซื้อสินค้า เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า รถจักรยานยนต์ รถยนต์ บ้าน และ อสังหาริมทรัพย์ทั่วไปเป็นหลัก โดยไม่เอาระบบดอกเบี้ยเข้ามาเกี่ยวข้องในการแสวงหากำไร การขายแบบเช่าซื้อหรือผ่อนส่ง หมายถึง การขายสินค้าโดยให้ผู้ซื้อผ่อนชำระราคาสินค้า ที่รวมผลกำไรซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างตกลงกันเป็นงวดๆ

ลักษณะของการบริการเช่าซื้อและผ่อนส่ง ธนาคารจะซื้อสินค้าหรือทรัพย์สินที่ลูกค้าต้องการเช่าซื้อหรือผ่อนส่งกับธนาคารไว้เป็นกรรมสิทธิ์ หลังจากนั้นธนาคารจะขายสินค้านี้แก่ลูกค้าตามราคาที่ตกลงกันไว้ ราคาดังกล่าวจะประกอบด้วย ต้นทุนสินค้าบวกกำไรที่ธนาคารจะได้รับ

สถาบันการเงินประเภทอื่น บริษัทประกันภัย

บริษัทประกันภัย เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นคนกลางที่ให้บริการในการคาดคะเนภัย กำหนดค่าความเสี่ยงกระจายภัยที่อาจเกิดขึ้นไปยังกลุ่มบุคคล โดยการเชิญชวนให้คนในสังคม เข้าร่วมประกัน และเป็นผู้รวบรวมเงินค่าเบี้ยประกันภัยเพื่อสำรองไว้จ่ายให้กับผู้ที่เกิดภัย หรือได้รับความเสียหายจากภัยนั้น

ธุรกิจประกันภัย แยกออกเป็น ๒ ส่วนคือ ธุรกิจประกันชีวิตและธุรกิจประกันวินาศภัย ธุรกิจประกันชีวิต เป็นเสมือนสถาบันระดมเงินออมภาคเอกชน ผสมด้วยการให้หลักประกัน ความมั่นคงแก่ครอบครัวของผู้เอาประกันภัย(หรือผู้รับประโยชน์) ในกรณีผู้เอาประกันภัยถึงแก่กรรม ส่วนธุรกิจประกันวินาศภัย เป็นการรับประกันความเสียหายอันเกิดแก่ทรัพย์สินหรือการที่บริษัท เข้าไปปรับความเสี่ยงภัยแทนบุคคลหรือธุรกิจ

บริษัทประกันชีวิตต้องดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตลอดเวลาที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิต เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ของเงินสำรองประกันชีวิตที่บริษัทจัดสรรไว้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่า ๕๐ ล้านบาท (เงินกองทุน หมายความว่าทรัพย์สินส่วนที่เกินกว่าหนี้สินของบริษัทตามราคาประเมินทรัพย์สินและเงินหนี้สินของบริษัท) นอกจากนี้ยังให้อำนาจสำนักงาน คปภ. ซึ่งเป็นผู้รับจดทะเบียน บริษัทประกันชีวิตเป็นผู้กำหนดเงินสดสำรองที่ต้องดำรงไว้ กำหนดประเภทของการลงทุน และเป็นผู้รับรองอัตราเบี้ยประกันภัยที่บริษัทจะเรียกเก็บจากผู้เอาประกันภัย ทั้งนี้ การดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิต และบริษัทประกันวินาศภัย จะอยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักงาน คปภ. กระทรวงการคลัง

แหล่งเงินทุนที่สำคัญของบริษัทประกันชีวิต คือ เงินทุนจากเจ้าของกิจการและเบี้ยประกันภัยที่ได้รับจากผู้ซื้อกรมธรรม์ โดยบริษัทประกันชีวิตจะนำเงินเหล่านี้ไปหารายได้แต่จะสำรองเงินสดไว้ส่วนหนึ่งสำหรับเหตุฉุกเฉิน

การทำประกันชีวิต

การทำประกันชีวิต หมายถึง “ประกันค่าทางเศรษฐกิจของชีวิตมนุษย์” (Economic Value of Human Life) ค่าทางเศรษฐกิจของชีวิตมนุษย์ หมายถึง รายได้ของเราอันเกิดจากการทำงาน ตั้งแต่ปัจจุบันจนถึงเกษียณอายุ เช่น คุณหมอมอ อายุ ๔๐ ปี จะต้องทำงานอีก ๒๐ ปี ถึงอายุ ๖๐ ปี จึงจะเกษียณอายุ ถ้าคุณหมอมอมีรายได้เฉลี่ยปีละ ๑ ล้านบาท และไม่ประสบภัยใดๆ เมื่อคุณหมอมออายุ ๖๐ ปี จะมีค่าทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น ๒๐ ล้านบาท แต่ถ้าคุณหมอมอประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตหรือพิการ เมื่ออายุ ๔๐ ปี ค่าทางเศรษฐกิจของคุณหมอมอ ๒๐ ล้านบาทที่ควรจะได้ จะสูญหายไปทันที เว้นแต่คุณหมอมอจะได้ทำประกันชีวิตไว้ก่อนเท่านั้น จึงจะคุ้มครองค่าทางเศรษฐกิจ (Economic Value of Human Life) ของคุณหมอมอได้

ถ้ามองในประเด็นของการออมทรัพย์ การประกันชีวิตที่เป็นการออม คือ การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (ซึ่งอาจเป็นชนิดมีเงินปันผล หรือไม่มีเงินปันผลก็ได้) เป็นการระดมเงินออมจากประชาชน การออมทรัพย์ผ่านบริษัทประกันชีวิตจะแตกต่างจากการออมทรัพย์ผ่านสถาบันการเงินอื่นตรงที่การประกันชีวิตจะคุ้มครองเป้าหมายของการออมไว้อย่างเด่นชัด ตั้งแต่เริ่มต้นการออม

ถ้าผู้เอาประกันภัยตกลงทำประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตจะต้องออกกรมธรรม์ประกันชีวิตให้เป็นหลักฐาน ดังนั้น **กรมธรรม์ประกันชีวิต** จึงเป็นตัวสัญญาที่บริษัทผู้รับประกันชีวิตเป็นผู้ออกให้แก่ผู้เอาประกันภัยเพื่อถือกรมธรรม์ไว้เป็นหลักฐานในการเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ที่จะได้รับ

ผู้ที่ซื้อประกันชีวิต จะต้องมีหลักในการพิจารณา ๒ ประการคือ

๑. เป็นแบบประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองและผลประโยชน์เหมาะสมกับความต้องการ
๒. การจ่ายเบี้ยประกันภัยจะต้องจ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ (ประมาณ ๑๐% ของรายได้)

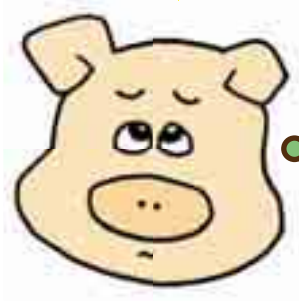
ไม่สูงเกินความสามารถในการชำระค่าเบี้ยประกันภัย เพราะจะต้องเสียค่าเบี้ยประกันภัยอย่างต่อเนื่องตลอดไป ถ้าเกิดไม่มีความสามารถที่จะส่งเบี้ยประกันภัยได้ตลอดไป กรมธรรม์จะขาดผลบังคับ ต้องสิ้นสุดความคุ้มครอง และสูญเสียผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับ

การประกันชีวิตเป็นการวางแผนทางการเงินที่สมบูรณ์ในอนาคต ป้องกันเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น ดังนั้นผู้เอาประกันภัย จึงต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้รับเงินคืนหรือได้รับความคุ้มครองตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์

คุณหนูทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์

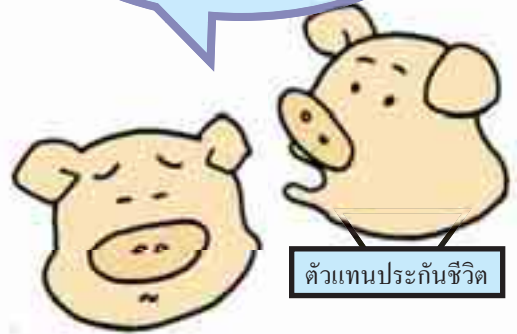

โชลี ก็ออมปีละ
๕๐,๐๐๐ บาท ๒๐ ปี ก็ต้องเป็นล้านแน่ๆ
แต่ฝากธนาคารจะได้ดอกเบี้ยด้วย
มากกว่าล้านอีก

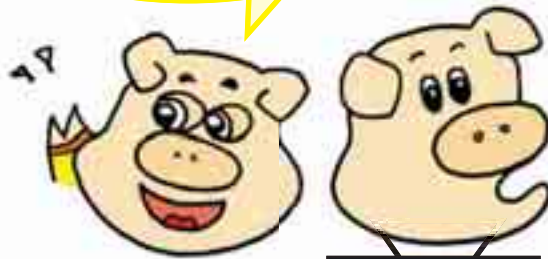
$$50,000 \times 20 = 1,000,000$$

บริษัทประกันชีวิตจะคุ้มครองว่า
คุณหนูจะได้รับหนึ่งล้านแน่นอนในกรณีที่
คุณหนูเสียชีวิตก่อน เช่น เสียชีวิตเมื่ออายุ
๔๑ ปี ทายาทหรือผู้รับประโยชน์ ของคุณหนู
จะได้รับเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่
คุณหนูตั้งเป้าหมายไว้

ตัวแทนประกันชีวิต

จริงด้วยถ้าฝากธนาคาร
ก็อดเงินล้านละชิ ได้แค่ ๕๐,๐๐๐ บาท
กับดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนด

ตัวแทนประกันชีวิต

แน่นอนครับ
ส่วนนี้เป็นความแตกต่าง
เพราะบริษัทประกันชีวิตคุ้มครอง
เป้าหมายของการออมทันทีที่
ทำประกันชีวิตกับบริษัท

? ๐ + ? + ๐

ยังมีอีกนะครับ ถ้าคุณหมุซื้อสัญญาคุ้มครองสุขภาพสิ้นเชิงถาวร
(ไม่สามารถประกอบอาชีพการงานใดๆได้เลย)
แบบสัญญาประกันชีวิตด้วยเสียเงินเพิ่มขึ้นอีกจำนวนหนึ่ง
ก็จะได้รับความคุ้มครองเพิ่มขึ้นอีก

ถ้าคุณหมุประสบภัยสุขภาพ
สิ้นเชิงถาวร ไม่สามารถประกอบ
อาชีพได้ คุณหมุจะได้รับเงิน
๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทันที

ดีจัง แล้วอยู่นอายุ ๖๐ ปี
ก็จะได้รับเงินอีก ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ใช่ไหมครับ

ใช่ครับ เราจึงกล่าวได้ว่า
คนที่ทำประกันชีวิต
เป็นผู้ไม่ประมาท
วางแผนชีวิตของตนล่วงหน้า
มองการณ์ไกล

ดีจัง

การประกันชีวิตที่สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม (หลักชารีอะฮ์)

ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามคิดว่าการประกันชีวิตโดยหวังผลตอบแทนในรูปดอกเบียเป็นความคิดที่ผิดกับหลักศาสนาอิสลาม ดังนั้นจึงมีบริษัทประกันชีวิตคิดแบบประกันชีวิตที่เหมาะสมกับชาวมุสลิมเกิดขึ้น เช่น บริษัท ฟินันซ่าประกันชีวิต จำกัด บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด ได้คิดพัฒนากรรมธรรม์ประกันชีวิตที่สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม คือ “สัญญาตะกาฟูล” หลักการตะกาฟูลเปรียบเสมือนสัญญาระหว่างสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการที่ตกลงจะร่วมกันแบ่งเบาภาระจากความสูญเสีย หรือเสียหายที่เกิดขึ้นกับสมาชิกและครอบครัวของสมาชิก เมื่อมีสมาชิกได้รับความเสียหาย หรือสูญเสียตามที่กำหนดไว้ในสัญญา สมาชิกหรือครอบครัวจะได้รับเงินจำนวนหนึ่งจากกองทุนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากความเสียหายนั้น ดังนั้นวัตถุประสงค์หลักของตะกาฟูลคือ การนำเงินจากกองทุนของโครงการมาช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกหรือครอบครัวสมาชิก (สมาชิกจะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) โดยบริษัทประกันชีวิตทำหน้าที่เป็นผู้จัดการดูแลกองทุนของสมาชิก

ดังนั้น ตะกาฟูล จึงหมายถึง **“การค้ำประกันร่วม (Joint Guarantee)”** ซึ่งเป็นรูปแบบการประกันชีวิตที่ศาสนาอิสลามให้การยอมรับบนพื้นฐานของความร่วมมือ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สถาบันการเงินต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ธนาคาร บริษัทธุรกิจหลักทรัพย์ บริษัทจัดการกองทุนรวม ตลาดหลักทรัพย์ บริษัทประกันภัย และสหกรณ์ ล้วนมีจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน คือ การทำกำไรจากการประกอบธุรกรรมทางการเงิน โดยใช้ประโยชน์จากเงินนั้น เช่น ให้อั้วยืมเงินประเภทต่างๆ การซื้อลดตั๋วเงิน ลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ เป็นต้น

สถาบันการเงินต่างๆ ถือเป็นแหล่งระดมเงินทุนที่สำคัญของประเทศที่จะช่วยให้การประกอบธุรกิจต่างๆดำเนินไปด้วยดี และต่างได้ผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกัน แล้วแต่ว่าจะมีวัตถุประสงค์อย่างไรก็ติดต่อกับสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์ตรงกัน เช่น ต้องการฝากเงิน กู้เงินก็ติดต่อกับธนาคาร ต้องการประกันชีวิต ประกันวินาศภัย ก็ติดต่อกับบริษัทประกันภัย หรือต้องการลงทุนประกอบอาชีพในด้านการเกษตร โดยคิดดอกเบี้ยต่ำก็ติดต่อกับสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น สถาบันการเงินจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องเงินทุนได้ ถ้าเรามีความจำเป็นจริงๆ เช่น ต้องการที่อยู่อาศัยหรือลงทุนในธุรกิจโดยไม่ต้องรอเก็บเงิน แต่ถ้าไม่จำเป็นและมีเงินทุนอยู่แล้วก็เป็นลาภอันประเสริฐที่จะไม่ต้องเป็นหนี้ใคร

ตลาดหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือที่เรียกกันสั้นๆ ว่า “ตลาดหลักทรัพย์” เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๓ เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนระยะยาวที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ ที่ออกโดยบริษัทจดทะเบียน โดยได้เริ่มเปิดการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๘ ทั้งนี้ตลาดหลักทรัพย์ไม่ได้เป็นผู้ซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยตรง แต่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์และควบคุมดูแลให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปอย่างมีระเบียบ คล่องตัว โปร่งใส และยุติธรรม

ปัจจุบันการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

นอกเหนือจากการสนับสนุนการระดมทุนระยะยาวของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ กิจการสาธารณูปโภค และรัฐวิสาหกิจที่มีการแปรรูปแล้ว ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้มีการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ใหม่ขึ้นเพื่อสนับสนุนการระดมทุนในตลาดทุนของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่มีศักยภาพ หรือ SMEs โดยได้เริ่มเปิดการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๔

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ผู้ลงทุนจะมีโอกาสได้รับนั้น มีหลายรูปแบบด้วยกัน ขึ้นอยู่กับประเภทของหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน ได้แก่

เงินปันผล เป็นส่วนของกำไรสะสมที่บริษัทจ่ายคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นประเภทหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ และหน่วยลงทุน ตามผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างไรก็ตาม การจ่ายเงินปันผลขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละบริษัท นอกจากนี้บริษัทอาจจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นในรูปแบบหุ้นของบริษัท หรือที่เรียกว่า “หุ้นปันผล” ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจ่ายปันผลแต่ละครั้ง สภาพคล่องของบริษัท และราคาตลาดของหุ้นในขณะนั้นๆ

ดอกเบี้ย เป็นผลตอบแทนที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ถือตราสารหนี้ ได้แก่ หุ้นกู้ประเภทต่างๆ พันธบัตรและใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ เป็นต้น เนื่องจากผู้ถือตราสารหนี้มีฐานะเป็นเจ้าของของบริษัทและผู้ออกตราสารหนี้เป็นลูกหนี้ ดังนั้นลูกหนี้ซึ่งมีหน้าที่จ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ตามอัตราและในระยะเวลาที่กำหนดโดยอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับฐานะการเงิน สภาพคล่อง ชื่อเสียง และความสามารถในการจ่ายเงินของบริษัทผู้ออกตราสารหนี้ อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด สภาพเศรษฐกิจในขณะที่ยื่นกู้และระยะเวลาการชำระคืนเงินต้น เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการให้สิทธิในการซื้อหุ้น เพิ่มทุน ในกรณีที่บริษัทมีการเพิ่มทุนจดทะเบียนให้กับผู้ถือหุ้นเดิมหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การได้รับตราสารอื่นควบ ในกรณีที่บริษัทมีการออกหลักทรัพย์ประเภทหนึ่งควบคู่กับหลักทรัพย์อีกประเภท เช่น การออกหลักทรัพย์ที่ควบกับใบสำคัญแสดงสิทธิฯ (Warrants) กำไรจากการขายหลักทรัพย์เป็นส่วนต่างของราคาขายหลักทรัพย์ หักด้วยราคาซื้อหรือต้นทุนในการได้หลักทรัพย์นั้นๆ มา

อย่างไรก็ตาม ผู้ลงทุนต้องเข้าใจว่าการลงทุนใดๆก็ตาม มีความเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง ความเสี่ยงย่อมสูงตามไปด้วย ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์จะมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน และปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องหลายประการ

บริษัทธุรกิจหลักทรัพย์

บริษัทธุรกิจหลักทรัพย์ หมายถึง ธุรกิจที่ประกอบกิจการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ให้แก่บุคคลอื่น โดยได้รับค่านายหน้า หรือบำเหน็จเป็นค่าตอบแทน ทำการค้าหลักทรัพย์ในนามของตนเองเพื่อแสวงหากำไร เป็นที่ปรึกษาการลงทุน จัดจำหน่ายหลักทรัพย์รวมทั้งคำปรึกษา การออกจำหน่ายหลักทรัพย์และจัดการลงทุนโดยการออกกองทุนรวม การดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์จะอยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

บริษัทจัดการกองทุนรวม

บริษัทจัดการกองทุนรวม หมายถึง ธุรกิจที่ประกอบกิจการเป็นนายหน้าเป็นตัวแทนจำหน่าย และซื้อหลักทรัพย์ กองทุนรวมมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ลงทุนในด้านการวิเคราะห์ การเลือกและการกระจายการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ซึ่งต้องใช้เครื่องมือ การเงินที่มีอยู่ในตลาด หรืออาจเป็นอสังหาริมทรัพย์หรืออื่นๆ แล้วแต่ผู้ออกแบบกองทุนรวมจะคิดได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบที่กำหนดไว้ในนโยบายการลงทุน

การดำเนินงานของกองทุน

บริษัทที่เรียกว่า “บริษัทจัดการกองทุน” หรือ บลจ. จะกำหนดกองทุนขึ้นมาโดย บลจ. รับจ้างเป็นผู้บริหารกองทุนให้แต่ละกองทุน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายการลงทุนว่าจะนำเงินไปลงทุนซื้อเฉพาะพันธบัตร หรือหุ้นกู้ ซึ่งมีความเสี่ยงน้อย หรือซื้อหุ้นกับพันธบัตรปนกัน ซึ่งมีความเสี่ยงมากขึ้น หรือซื้อหุ้นอย่างเดียวซึ่งมีความเสี่ยง มากขึ้นอีก แต่ผลตอบแทนสูงกว่า รวมทั้ง ระบุมูลค่าโครงการ อายุของโครงการ ฯลฯ

ประเภทของกองทุน

กองทุน แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. กองทุนปิด ซึ่งมีมูลค่ากองทุน (เงินลงทุนครั้งแรก) มีการกำหนดเวลาไถ่ถอนเมื่อครบอายุชัดเจน บลจ.จะนำกองทุนไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นหน่วยลงทุนก็จะกลายเป็นหุ้นไป จะมีราคาเท่าใดก็ขึ้นอยู่กับภาวะตลาด หากผู้บริหารลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนดี ราคาหุ้นที่ซื้อไว้ก็ขึ้นสูง ราคาหน่วยลงทุนหรือหุ้นกองทุนก็จะมีพื้นฐานราคาขายดี

๒. กองทุนเปิด ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไถ่ถอนที่แน่นอนไว้ หากผู้ซื้อหน่วยลงทุนต้องการถอนการลงทุนเมื่อใด ก็เอาหุ้นไปขายคืนให้ บลจ.ได้ โดยคำนวณราคาซื้อคืนตามมูลค่าทรัพย์สินของกองทุนในขณะนั้น

การคุ้มครองประโยชน์ของผู้ลงทุน

ทางการกำหนดให้ทุกกองทุนต้องมีผู้ดูแลผลประโยชน์เรียกว่า “ทรัสต์” เพื่อทำหน้าที่เหมือนตัวแทนของผู้ถือหน่วยลงทุน ทำหน้าที่ตรวจสอบดูแลการบริหารงานและเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุน

การลงทุนรวมในแต่ละประเภทมีความเสี่ยงในการลงทุน
เหมือนกับความเสี่ยงของตราสารที่กองทุนนั้นๆ
นำเงินของผู้ถือหน่วยลงทุนไปลงทุน

สหกรณ์

เมื่อระบบเศรษฐกิจของชนบทเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจเพื่อเลี้ยงตนเองมาสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้าความต้องการเงินทุนเพื่อขยายการผลิตและการครองชีพจึงมีมากขึ้น ด้วยเหตุนี้พวกเกษตรกรจึงต้องหันไปกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่นโดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง และมีการเอาไร้อาชีพเปรียบทุกวิถีทางจนยากที่เกษตรกรจะปลดหนี้ได้ ตลอดจนสภาพการเกษตรโดยทั่วไปต้องอาศัยสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ผลผลิตการเกษตรจึงไม่แน่นอน ดังนั้นหนี้สินและดอกเบี้ยจึงเพิ่มพูนมากขึ้น จนไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ และต้องโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่เจ้าหนี้ในที่สุด

ต่อมาจึงได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นโดยสมาชิกต้องรับผิดชอบหนี้สินของสหกรณ์ร่วมกัน สหกรณ์จึงมีขนาดเล็ก สมาชิกจะรู้จักกันดีและควบคุมซึ่งกันและกันได้ สมาชิกเป็นกลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเดียวกัน ยึดหลักการช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และดำเนินกิจการโดยการลงทุนและการจัดการร่วมกัน โดยเฉลี่ยผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกด้วยความเป็นธรรม ตามแนวพระราชดำริเรื่อง **“เศรษฐกิจพอเพียง”**

เลือกซื้อสินค้าจากสหกรณ์
เพราะเราเป็นผู้ผลิตที่แท้จริง

สหกรณ์ประเภทต่างๆ

สหกรณ์ประเภทต่างๆ ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๖ ประเภทคือ

๑. **สหกรณ์การเกษตร** คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ของผู้ที่มีอาชีพการเกษตร โดยดำเนินธุรกิจแบบเอกชนประสงค์ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

๒. **สหกรณ์นิคม** คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกรได้มีที่ทำกิน พร้อมทั้งจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตร คือ รวมกันซื้อ มีการให้สินเชื่อการรวมกันขาย การส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ

๓. **สหกรณ์ประมง** คือ กลุ่มบุคคลที่มีอาชีพทางการประมงรวมกันจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ

๔. **สหกรณ์ออมทรัพย์** เป็นสหกรณ์ที่กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์หรือคุ้นเคยกันดี ทำงานอยู่ในหน่วยงานเดียวกันหรือมีถิ่นฐานอยู่ใกล้เคียงกันจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และสามารถกู้ยืมได้เมื่อเกิดความจำเป็น ตามหลักการช่วยเหลือตัวเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ เป็นต้น

๕. **สหกรณ์ร้านค้า** คือ ร้านค้าที่ผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยมีได้แสวงหากำไร แต่เพื่อจัดการเอาเปรียบและ ความไม่เป็นธรรมในการซื้อสินค้า

๖. **สหกรณ์บริการ** คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ซึ่งแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้ จึงรวมกันโดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น สหกรณ์การไฟฟ้า สหกรณ์เคหะสถาน สหกรณ์บริการเดินรถแท็กซี่ เป็นต้น

สหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรเป็นนิติบุคคล ดำเนินงานโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพ และใช้จ่ายในครอบครัว โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่นๆ ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาถูกขีธรรม ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจำหน่ายผลิตผลของสมาชิกให้ได้ราคาดีไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง ตลอดจนส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่ให้แก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกลดต้นทุนการผลิตได้และได้รับผลผลิตสูงขึ้น การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์เกิดขึ้นจากความต้องการร่วมกันของสมาชิกในการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการรวบรวมเงินออมของแต่ละคนมาช่วยเหลือผู้ที่ต้องการที่จะกู้ยืมไปใช้โดยจ่ายดอกเบี้ยในอัตราต่ำ ผลดีก็คือผลกำไรตกถึงสมาชิกทุกคน และทำให้ผู้ที่ขาดแคลนเงินชั่วคราวไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงกับนายทุนหรือสถาบันการเงินอื่น การดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับการยกเว้นภาษี เพราะเป็นกิจกรรมที่ไม่มุ่งหวังแสวงหาผลประโยชน์ การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แหล่งที่มาของเงินทุน ได้แก่ เงินกองทุนและเงินรับฝากซึ่งเป็นการส่งเสริมให้สมาชิก
ออมตามความสมัครใจ ทั้งนี้หากเงินทูลงดังกล่าวมีไม่เพียงพอที่จะให้สมาชิกกู้ยืมก็จะทำการกู้ยืม
จากหน่วยราชการ บริษัท และรัฐวิสาหกิจหรือกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น
สหกรณ์ออมทรัพย์มีข้อดีต่างจากธนาคารในเรื่องการกู้เงิน ถ้าไปกู้เงินจากธนาคารผู้กู้
จะต้องเสียดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับธนาคารทั้งหมด แต่ถ้าสมาชิกสหกรณ์กู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์
เมื่อเสียดอกเบี้ยให้สหกรณ์ไปแล้ว สิ้นปีสมาชิกจะได้รับเงินเฉลี่ยคืนของดอกเบี้ยเงินกู้คืนตาม
อัตรา ที่สหกรณ์กำหนดด้วยหลักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยไม่มุ่งแสวงหากำไรเป็นหลัก

สถาบันการเงินต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นธนาคาร
บริษัทธุรกิจหลักทรัพย์ บริษัทจัดการกองทุนรวม
ตลาดหลักทรัพย์ บริษัทประกันภัย และสหกรณ์ ล้วนมี
จุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การทำกำไรจากการประกอบ
ธุรกรรมทางการเงิน โดยใช้ประโยชน์จากเงินนั้น เช่น
ให้กู้ยืมเงินประเภทต่างๆ การซื้อลดตั๋วเงิน ลงทุนใน
หลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ เป็นต้น

สถาบันการเงินต่างๆ ถือเป็นแหล่งระดมเงินทุน
ที่สำคัญของประเทศที่จะช่วยให้การประกอบธุรกิจ
ต่างๆ ดำเนินไปด้วยดี และต่างได้ผลประโยชน์ตอบแทน
ซึ่งกันและกัน แล้วแต่ว่า จะมีวัตถุประสงค์อย่างไรก็
ติดต่อกับสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์ตรงกัน เช่น
ต้องการฝากเงิน กู้เงิน ก็ติดต่อกับธนาคาร ต้องการประกันชีวิต ประกันวินาศภัย ก็ติดต่อกับ
บริษัทประกันภัย หรือต้องการลงทุนประกอบอาชีพในด้านการเกษตร โดยคิดดอกเบี้ยต่ำก็ติดต่อกับ
สหกรณ์การเกษตร เป็นต้น สถาบันการเงินจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องเงินทุนได้ ถ้าเรามีความ
จำเป็นจริงๆ เช่น ต้องการที่อยู่อาศัย หรือลงทุนในธุรกิจโดยไม่ต้องรอกับเงิน แต่ถ้าไม่จำเป็นและมี
เงินทุนอยู่แล้วก็เป็นลาภ อันประเสริฐที่จะไม่ต้องเป็นหนี้ใคร

ประเทศไทยจำเป็นต้องมีแหล่งเงินออม คือสถาบันการเงินต่างๆ เช่น ธนาคาร บริษัทธุรกิจ หลักทรัพย์ บริษัทจัดการกองทุนรวม ตลาดหลักทรัพย์ บริษัทประกันภัย สหกรณ์ ฯลฯ แหล่งเงินออมเหล่านี้มีไว้เพื่อให้เกิดการออมทรัพย์และผู้ที่ต้องการใช้เงินทุนมีโอกาสนำเงินทุนไปใช้ในการลงทุนด้านต่างๆ เช่น ค้าขาย ปลูกบ้าน ซื้อที่ดิน ประกันภัย ขยายกิจการ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่จะใช้เงินจากสถาบันการเงินต่างๆก็ต้องรู้จักเลือกใช้ และมีการวางแผนการเงินที่ดี เพื่อที่จะได้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ ทำให้ประเทศเกิดความมั่งคั่งยั่งยืนตลอดไป

ดัชนีคำนำรู้

การค้าขายแบบหักบัญชี	๔
กฎของอุปสงค์	๒๕
กฎของอุปทาน	๒๕
การขายส่ง	๒๕
การขายปลีก	๒๕
การประกันชีวิต	๕๖
การประกันวินาศภัย	๕๗
กรรมธรรม์ประกันชีวิต	๗๑
กองทุนปิด	๗๕
กองทุนเปิด	๗๕

๗ ดอกเบี้ย ๗๗

ตัวเงินกระดาษ	๑๔
ตลาด	๑๕
ตลาดภายในประเทศ	๓๐
ตลาดภายในต่างประเทศ	๓๐
ตลาดแข่งขันสมบูรณ์	๓๐
ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์	๓๒
ตลาดหลักทรัพย์	๗๖
ตะกาฟูล	๗๕

๘ คนกลาง ๒๕

เงินตรา	๕
เงินตราโบราณ	๖
เงินตราฟูนัน	๖
เงินตราทวารวดี	๖
เงินตราศรีวิชัย	๖
เงินตราล้านนา	๗
เงินตราล้านช้าง	๗
เงินพดด้วง	๗
เงินปันผล	๗๗

ธนบัตร	๑๔
ธนาคารพาณิชย์	๖๑
ธนาคารออมสิน	๖๒
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	๖๔
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๖๕
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	๖๖
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	๖๗
ธุรกิจประกันภัย	๖๕

๙ จุดดุลยภาพ ๒๐

บริการ	๒
เบี้ยและประกัน	๑๐
ใบพระราชทานเงินตรา	๑๓
บัตรธนาคารหรือแบงก์โน้ต	๑๓
บริษัทประกันภัย	๖๕
บริษัทธุรกิจหลักทรัพย์	๗๘
บริษัทจัดการกองทุนรวม	๗๘

ผู้บริโภค	๓๓
-----------	----

ภาวะกลไกแห่งราคา	๒๐
ภาษี	๓๕

โรงพยาบาลสิทธิการ	๑๐
-------------------	----

สินค้า	๑
สหกรณ์การเกษตร	๗๑
สหกรณ์นิคม	๗๑
สหกรณ์ประมง	๗๑
สหกรณ์ออมทรัพย์	๗๑
สหกรณ์ร้านค้า	๗๑
สหกรณ์บริการ	๗๑

เหรียญกษาปณ์ไทย	๑๐
เหรียญอัฐโสฬส	๑๑
เหรียญทอง ทศ พิศ พัดดิ่งส์	๑๑
เหรียญเตี้ยมั่ง	๑๑
เหรียญซีกเสี้ยว	๑๑
เหรียญเงินบรรณาการ	๑๑
เหรียญเงินตราพระแสงจักร-พระมหามงกุฎ	๑๑
เหรียญนิกเกิล	๑๒
เหรียญบาทจุฬาลงกรณ์สยามินทร์ ร.ศ.๑๒๗	๑๒
หมายเหตุ	๑๓

อัฐกระดาศ	๑๓
อุปสงค์	๑๖
อุปทาน	๑๖
อุปสงค์ร่วม	๒๓
อุปทานร่วม	๒๓
อุปสงค์ส่วนเกิน	๒๓
อุปทานส่วนเกิน	๒๓

บรรณานุกรม

- กรุณา อักษรารุช. เงินทองของมีค่า. กรุงเทพมหานคร : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ๒๕๔๗.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. บัญชีชาวบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ ๖ กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ๒๕๔๖
- ชูศักดิ์ จรุธสวัสดิ์. ระบบเศรษฐกิจและพัฒนาการเศรษฐกิจไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). ประวัติธนาคารไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สยามดีไอเซน
แอนด์ แมนเนจเม้นท์ จำกัด, ๒๕๓๕.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. เงินตราไทย. กรุงเทพมหานคร : ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ไพฑูรย์ พงสะบุตร, วันชัย สิริรัตน์. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา (ส ๕๐๔) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕.
พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๒๖.
- มุกดา โควกุล. การประกันภัย. กรุงเทพมหานคร : หจก.สยามสเตชันเนอรีซ์พพลายส์, ๒๕๓๗.
- วิทยากร เชียงกูล. หนังสือเรียนสังคมศึกษา (ส ๐๓๒) เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
(ฉบับปรับปรุง) พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,
๒๕๓๓.
- _____ . หนังสือเรียนสังคมศึกษา (ส๐๓๑) เศรษฐศาสตร์ทั่วไป ระดับมัธยมศึกษา
(ฉบับปรับปรุง) พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด,
๒๕๓๖. สมาคมสถาบันการศึกษาการธนาคารและการเงินไทย. คู่มือการเงินการธนาคารสำหรับนักการ
ธนาคารไทย. กรุงเทพมหานคร : หจก.เอราวัณการพิมพ์, ๒๕๔๖.
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี. สคบ. ๒๕ ปี กับการคุ้มครองผู้บริโภค.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, ๒๕๔๗.
- _____ สคบ. สาร. ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๒๕๒. กุมภาพันธ์ – มีนาคม ๒๕๔๘.
- _____ สคบ. สาร. ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๒๕๕. สิงหาคม – กันยายน ๒๕๔๘.
- หมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม. เอกสารประกอบการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์
(ส ๕๐๐๔) กลุ่มสาระการเรียนรู้ : สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ ๔
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕, ๒๕๔๗.

รายชื่อผู้จัดทำหนังสือ

คณะที่ปรึกษา

๑. คุณหญิง ดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายวินัย รอดจ่าย
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ
ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้
๔. ดร.เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕. ดร.อภิรักษ์ ไทพัฒนกุล
อดีตนายกสมาคมประกันชีวิตไทย/กรรมการบริหารสมาคมฯ
๖. นายสุทธิ รัชิตรังสรรค์
อดีตนายกสมาคมประกันชีวิตไทย/กรรมการบริหารสมาคมฯ

คณะกรรมการจัดทำหนังสือ

๑. นายสาระ ล่ำซำ	ประธานกรรมการ
๒. นายสุรศักดิ์ สุจิระกุล	รองประธานกรรมการ
๓. นางสาวทัศนีย์ ธรรมพิพิธ	กรรมการ
๔. นายชาญ วรรณะกุล	กรรมการ
๕. ดร.ชาติชัย พาราสุข	กรรมการ
๖. Mr. C. Donald Carden	กรรมการ
๗. นางบุษรา อิงภากรณ์	กรรมการ
๘. นายกิตติ ผาสุขดี	กรรมการ
๙. นางสุกัญญา ทองชื่นจิตต์	กรรมการ
๑๐. นายพีระพงษ์ อุ่ณจิตต์	กรรมการ
๑๑. Mr. James Lowell Brown	กรรมการ
๑๒. รศ.ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์	กรรมการ
๑๓. รศ.วรินทร์า แผงสถา	กรรมการ
๑๔. รศ.ดวงกมล สิ้นเพ็ง	กรรมการ
๑๕. ผศ.พาณี แสงกิจ	กรรมการ
๑๖. ผศ.ศิริลักษณ์ ศรีกมล	กรรมการ
๑๗. นางยุพเนตร วัฒนเวทิน	กรรมการ
๑๘. นางสาวปริญญา สันติพงษ์	กรรมการและเลขานุการ
๑๙. นางสาวกาญจนา ว่องไวกิตติสิน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

บรรณาธิการ

๑. นางสุกัญญา งามบรรจง
๒. นางจิตรา สิริภูบาล
๓. นายสุรศักดิ์ เจริญโล่ทองคำดี
๔. นายสวัสดิ์ นฤวงษ์
๕. นายอนุภาพ นิชะโมสถ
๖. นายสุชาติ นิลคำวงศ์
๗. นางสาวอลิสตา เปี่ยมพงศ์สานต์

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และสมาคมประกันชีวิตไทย ได้ร่วมกันจัดทำหนังสืออ่านเสริมความรู้สาระเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐกิจพอเพียง) ชุด “พอเพียงอย่างเพียงพอ” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน ระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

Ms. C. S.

(คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

“รัฐมีหน้าที่ให้ข่าวสาร และให้ความคุ้มครองประชาชน
เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุขในการดำรงชีวิต
ดังนั้น สิ่งที่รัฐจะต้องดูแลและห่วงใยก็คือ
การให้ข่าวสารทางเศรษฐกิจต่อประชาชน และการคุ้มครองผู้บริโภค”

สมาคมประกันชีวิตไทย

๓๖/๑ ซอยสะพานคู่ ถนนพระรามที่ ๔ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐